

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Liepos 28-tą suėjo lygiai 20 metų nuo Jungtinių Amerikos Valstybių pripažinimo Lietuvos Respublikos teisėta nepriklausoma valstybe. Tas pripažinimas suteikė jaunai respublikai didelį moralinį sustiprinimą jos sunkioje kovoje už savo ateitį. Plačiau apie tai įvyki skaitykite dokumentalius raštus 2-me puslapyje.

Amerikos lietuviai maloniai sutiko žinią, kad didelis Illinois valstijos gubernatorius Dwight H. Green paskelbė liepos 25-tą Lietuvos Respublikos Diena. Gubernatorius savo proklamacijoje nurodo, kad Lietuva yra siaučiančio karo auka, jos laisvė ir nepriklausomybė sutremtos, bet tūkstantai lietuvių kilmės Amerikos piliečių giliai tiki, kad Lietuva prisikels į nepriklausomą gyvenimą.

Tai yra didelis lietuviams suraminimas ir padaršinimas daugiau veikti ir kovoti už Lietuvos ateitį.

Deje, Chicago majoras Edward J. Kelly irgi išleido nuosirdžią proklamaciją lietuvių Dienos reikalui.

Liepos 22-ą Šveicarija pasiekė žinią, kad nazių okupuotos Belgijos primatas parašė griežtą laišką okupantų militariam komandieriui baronui von Falkenhauzen'ui protestuodamas prieš vertimą belgų darbininkų, ypatingai anglakasių, dirbti sekmdieniais ir šventadieniais. Primatas nurodė, kad naziai darydami dvasines ir materiales skriaudas belgams sėja jų širdyse neuzgrydomą kerštą. "Jei vokiečiai nori, sako primatas, taikai užstojus palaikyti kontaktą su mūsų šalimi, jie turi susilaikyti nuo priemonių, kurios giliai pažeidžia mases."

Rugpjūčio 1 ir 2 dienomis Chicagoje įvyksta mūsų jaunos ir priaugančios inteligentijos—A. L. R. Katalikų Studentų ir Profesionalių Seimas. Nuosirdžiai sveikiname ir linkime geriausios kloties!

Paskiausiu laiku Lietuvoje mirtis išskyrė eilę įžymių veikėjų. Be abejo, baisios okupacijos—anksčiau bolševikų, vėliau nazių—ir karas patrupino nevieną amžį. Bet mirusių vietų papildys naujos jėgos, naujos atžalos, kurios išves Lietuvą į naują šviesią ateitį.

Lietuvių bolševikų laikraščiai nesiliauja pravadžuoti pronazialius visus lietuvių veikėjus ir jų laikraščius, kurie tik stovi už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Jei tik nepuči į komunistišką dūda, tai jau ir pro-nazis. Kai kurie raudonukai išdrįsta šauktis į šios šalies autoritetus, kad jie patriotiškus lietuvių laikraščius uždraustų, nors jie buvo ir yra ištikimiausi šios šalies ir jos pastangų rėmėjai. Bolševikai turėtų prisiminti, kiek jie yra nusidėję prieš šią šalį varant nepalankią propagandą ir akciją, ypačiai kol naziai nekariaus su bolševikais.

VOKIEČIAI UŽĖMĖ ROSTOVĄ

ANGLŲ IR AMERIKIEČIŲ LĖKTUVAI PLĖSKINA NAZIŲ BAZES

AIGIPE DAUGIAUSIA EINA LĖKTUVŲ IR ARTILERIJOS KOVOS

Liepos 21-ą angliai paskelbė, kad El Daba ir Fuka bazėse angliai sunaikinę 50 asies lėktuvų, kuriuos užklupę ant žemės.

Liepos 23-ą angliai visoje Aigipto fronto sekcijose puolė asies jėgas. Priešas pasitraukė į naujas pozicijas.

Liepos 24-ą japonai išskėlė savo jėgas Lae ir Salamana rajonuose, Naujoje Gvinėjoje. Pramatoma, kad iš šių vietų japonai stengsis daryti puolimus prieš Australiją. Ajiantų lėktuvai iš savo pusės nuolat puola japonų bazes ir neduoda jiems įsistiprinti.

Liepos 24-ą naziai paskelbė, kad jų kariuomenė užėmus šiaurinio Kaukazo sostinę Rostovą, kurs turi 500,000 gyventojų. Rostovas randasi prie svarbaus geležinkelio ir prie rynų, kuriomis traukiamas Kaukazo alieus ir kiti mineralai. 1941 metais lapkričio 21-ą naziai buvo užėmę šį miestą, bet už savaitės turėjo pasitraukti.

Deje, Maskva pripažino, kad naziai pasiekė Rostovo priemiesčius, bet pats miestas dar bolševikų rankose.

MIRĖ PENNSYLVANIJOS APDRAUDOS KOMISIJONIERIUS M. H. TAGGART

Sunbury, Pa. — Liepos 23-ą jo paties namuose atrado mirusį Pensylvanijos valstijos apdraudos komisijonierių Matthew H. Taggart, 64 metų amžiaus.

Pirmiausia apie mirtį patyrė jo senukė motina, kuri nesulaukdam atvykstant prie stalo pusryčių nuėjo į jo miegamąjį ir atrado negyvą. Kom. Taggart jau kurį laiką nesveikavo, turėjo širdies priepuolius nuo kurių jis ir mirė.

Apdraudos komisijonieriaus pareigas jis ėjo antrą terminą. Pirmą terminą jis ėjo prie gubernatoriaus John S. Fisher — 1927 iki 1931, antrą terminą jis pradėjo prie dabartinio gubernatoriaus James 1939 metais.

Velionis gimė rugsėjo 4, 1878 m., sūnus Henry S. ir Sarah E. Taggart. Prasidėjus amerikiečių-ispānų karami, Taggart įstojo nacionalinę gvardijon. Vėliau jis tarnavo pulkininku ir inspektorium Pensylvanijos divizijoje prie Meksikos sienos, o pirmojo pasaulinio karo metu su garsiaja 28-ja Divizija jis buvo Prancūzijoje prieš šią šalį varant nepalankią propagandą ir akciją, ypačiai kol naziai nekariaus su bolševikais.

Chehalis, Wash. — Liepos 23-ą keleivinis traukinis suvažinėjo automobilį. Žuvo 4 vienos šeimos asmenys.

tas dar bolševikų rankose. Maskva sako, kad naziai savo laimėjimus apmoka baisiomis aukomis. Voronežo fronte esą naziai turi pasitraukti iš užimtų pozicijų.

Liepos 26-ą anglų lėktuvai išbombardavo vokiečių miestą Duisburg, kur išmėtė 50 dviejų tonų dydžio bombas. Duisburgas yra geležinkelių centras. Padedant amerikiečiams, anglų lėktuvai taipgi smarkiai išbombardavo nazių bazes okupuotoje Prancūzijoje.

Liepos 27-ą amerikiečių ir australiečių komandos puolė japonus prie Salamana, Naujoje Gvinėjoje. 60 japonų žuvo.

Paskiausiomis žiniomis, bolševikų jėgos pasitraukė netik iš Rostovo, bet ir iš Novočerkasko, o naziai girtasi užėmė Bataisk, kurs randasi 20 mylių nuo Rostovo.

Liepos 28-ą 600 anglų lėktuvų išbombardavo didžiausią nazių submarinų statybos centrą Hamburgą. Gi Aigipte ir Lybijoje anglų ir amerikiečių lėktuvai išbombardavo militares asies bazes.

joje. Argone kovose buvo sužeistas.

Po amerikiečių-ispānų karo jis studijavo teises ir 1900 metais pradėjo praktikuoti advokatūrą.

Būdamas apdraudos komisijonierium jis prižiūrėjo ir mūsų organizacijos — L. R. K. S. A. reikalus.

MIRĖ KAISIADORIŲ VYSKUPAS KUKTA

Gauta žinių, kad Kaune, Savitarpinės Pagalbos ligoninėje, birželio 6 d. mirė Kaišiadorių vyskupas J. Kukta. Be to, mirė ats. pulk. Antanas Kriščiūnas, buv. žemės ūkio ministerio dr. J. Kriščiūno brolis.

Naziai Organizuoja Gudy Darbo Tarnybą

"Deutsche Zeitung im Ostland" (VI. I) rašo, kad vokiečių "darbo tarnyba" (Arbeitsamt) pradėjusi organizuoti gudy jaunomene. Ši būsianti įtraukta į Gudijos atstatymo darbą. Vokiečių "darbo tarnyba" imsiantis auklėti gudy jaunomene "ir pasaulėžiūros srityje".

Chehalis, Wash. — Liepos 23-ą keleivinis traukinis suvažinėjo automobilį. Žuvo 4 vienos šeimos asmenys.

12 MILIJONŲ LAPELIŲ SVETIMOMIS KALBOMIS APIE KARO BONUS

Jungtinių Amerikos Valstybių Iždo Departamento Apsaugos Taupymo Stabas, suinteresuavimui savo programa 12,000,000 svetimkalbių laikraščių skaitytojų, išleido ir platina 22-se kalbose spausdintus lapelius (folders).

Lapeliai spausdinti raudonu ir mėlynu rašalu baltoje popierioje, patraukliai iliustruoti, paprasta kalba išaiškina tikslus ir būtinumą Karo Bonų vėjau, taipgi išaiškina naudą pirkėjams, kurie įsigys bonus algy taupymo būdu, per grupės agentus ar asmeniais pažadais. Jie išaiškina laisves už kurias Susivienytos Tautos kariauja ir kad šis katas eina už gyvastį ir saugumą laisvę mylinčių žmonių visame pasaulyje. Laimėjimui šio karo reikalingi pinigai. Gryni pinigai, kuriuos lojalūs U. S. žmonės—įvairių tautinių kilmų—investuos į šiuos bonus, įduos ginklų ir amuniciją į rankas kariaujantiems vyrams. Tokie investimentai padės vyriausybei kovoti su infliacija.

Viename lapelio puslapyje išaiškintas Iždo planas investavimui į Karo Bonus, Serijos E, su 2.9 polūkany, jeigu išlaikomi 10 metų laikotarpio. Taipgi pribrėndimo. Taipgi yra blanka užsisakymui bonų tiesiog iš Iždo Departamento.

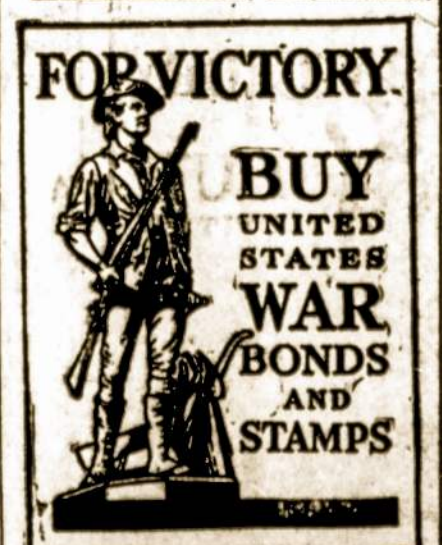
U. S. SEKRETORIAUS HULL KALBA

Washingtonas. — Liepos 23-ą valstybės sekretorius Cordell Hull per radio pasakė didelę kalbą.

Jis nurodė būtina reikalą sumušti agresorius. Prie to turi prisidėti visi, kam tik rūpi žmonių laisvė. Jis įspėjo neutralias tautas, kurios mano, kad jos gali išlikti agresorių nepaliestos.

Kalbėdamas apie pokariinį gyvenimą p. Hull išsireiškė, kad tautų santykiai turės būti pagrįsti teisingumu ir krikščioniška morale. Tai kurios palaikymo reikalui bus sudaryta tarptautinė agentūra, kuri, reikalui esant, galės pavartoti jėgą neramių tautų sudraudimui. Tautų ginklavimasis ir su tuo susijęs išlaidos bei sunkybės irgi bus mažinamos.

3 ŽUVO, 10 SUZEISTŲ
Michigan City, Ind. — Liepos 26-tą traukinis suvažinėjo trokų kuriuo važiuavo 40 vaikų ir suaugusių. Žuvo 2 suaugę ir 1 vaikas, o 10 vaikų sužeistų.

INVEST IN VICTORY
Our boys can take the War to the enemy, if we back them up with ships and tanks and guns. But that takes money!
Help your Government to put the tools of war into the hands of our soldiers by purchasing War Savings Bonds and Stamps. And remember... just one Bond can't tick the Axis any more than just one gun! It takes millions of Americans buying War Savings Bonds and Stamps every day!
Bonds cost \$1.75 and up... and they pay you back one-third more in only 10 years! Stamps cost 40¢, 50¢, and up... a good total the price of a Bond if bought regularly.
Help our boys on the fighting fronts wherever they may be. Buy War Savings Bonds as an investment for yourself and your country.

IDOMIOS NAUJIENOS IS LIETUVOS

SHELANDOAH, Pa. — Mūsų parapioje atsilankęs kunigas dr. K. Gečys peraitą penktadienį, liepos 24 d., gavo iš Vilniaus nuo sesers laišką. Iš turinio laiško sužinojau, kad garsoji Vilniaus endekiška lenkų kapitulė liko vokiečių pralaiminta ir sudaryta visa nauja. Kai kurie lenkai profesoriai ir lenkai kunigai irgi liko pašalinėti. Buvęs Vilniaus arkivyskupas metropolitas Romualdas Jalbrzykowski šį mėnį kovą 22 d. liko iš Vilniaus pašalinėtas. Dabar didžiulę Vilniaus arkidieceziją valdo arkivyskupas M. Reinyas.

Dėl žinomo Vilniaus krašto veikėjo kunigo Kristupo Čihiro tragiškos mirties, Vilniaus krašto lietuviai labai nuliūdę ir ta nelaimę negreit užmirė.

Pranešama, kad komunistų okupacija buvo itin sunki ir vienieme iki gyvo kaulo įknyrė, "bausiai privargome ir daug iškentėjome prie bolševikų."

Kunigo Gečio pažįstamos šeimos: Dubauskų, Vabalų ir Stasių su mažais vaikais bolševikų išvežtos į Sibirą. Tadgi, vietinių lietuvių komunistų šmeižtu įrodyti, kad niekas nebuvo prievarta iš Lietuvos išgabenta į Sibirą galime jiems pamėtyti, prisijungi to laiško fotostatą.

A. A. JONO VILEIŠIO LAIDOTUVES

Birželio 8-tą gedulo iškilmės buvo suruostos Vytauto Didžiojo Muziejuje Kaune, kur velionies karistas buvo pašarvotas. Su ilgamečiu savo burmistru atsiveikinti atėjo didelės kauniečių minios. Atsiveikinimo kalbas Muziejuje pasakė Kauno burmistras S. Kanstavičius ir buvęs Respublikos Prezidentas dr. K. Grinius. Abu kalbėtojai pabrėžė velionies būdo taurumą ir jo didelius nuopelnus. Jie taip pat prisiminė J. Vileišio kančias, iškentėtas nuo bolševikų, kurie išvežė Sibiran beveik visus velionies gimus.

Iš Karo Muziejaus velionies karistas buvo nuneštas į Kauno Arkikatedrą, kur atlaikytos bažnytinės apeigos. Iš čia velionies karistas išvežtas į Vilnių.

ENSIGN SLAUGE BERNOTAITYTĖ APIE KURIĄ RAŠO VISOS AMERIKOS SPAUDA

Ensign slaugė Ona Bernotaitytė (Ann Bernatitus), J. E. Scrantų diecezijos vyskupas W. J. Hafey ir slaugės motina Mrs. M. Bernotaitienė

Visa amerikiečių spauda—angliškoji ir kitų kalbų—rašė ir teberašo apie lietuaitę U. S. laivyno slaugę Oną Bernotaitytę—Ann Bernatitus, kuri yra vienintelė laivyno slaugė pasprukusi iš Filipinų. Iš garsios Corregidor tvirtovės, kurią japonai ilgą laiką buvo apgulę ir pradžudę daug savo kareivių iki ją paėmė, slaugė O. Bernotaitytė paspruko submarinu. 18 dienų važiuo tuo submarinu Australijon, o iš ten parvyko New Yorkan.

Slaugė O. Bernotaitytė yra kilusi iš Exeter, Pa. Ji nuo 1930 metų priklauso prie LRKSA 7-tos kuopos. Jos motina M. Bernotaitienė irgi priklauso prie minėtos Susivienymo kuopos.

Antradienį, liepos 21-ą, Exeter gyventojai, slaugės O. Bernotaitytės pagerbimui surengė šaunias iškilmes—paradą ir bankietą su didele programa. Laikė bankietą kalbėjo J. E. Scrantų vyskupas W. J. Hafey, Luzerne apskrities teisėjas John S. Fine, U. S. Laivyno departamento igaliotinis leit. komandierius C. D. Parks, Penna valstijos senatorius Leo C. Mundy. Pittston'o Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Kasakaitis, prie kurio parapijos visa Bernotaičių šeima priklauso, kalbėjo lietuviškai, pareikšdamas savo ir visų vietos lietuvių vardu didžiausią pasitenkinimą, kad slaugė O. Bernotaitytė garbingai atliko savo pareigas ir laimingai paspruko iš priešo nagų. Taipgi kalbėjo Exeter burdžius Stephen Skrinak ir mokyklų principalas John B. Campbell. Meniškoji programa irgi buvo įspūdinga.

Sveikinimo telegramas prisiuntė Penna gubernatorių Arthur H. James, kongresmanas Thomas B. Miller, leitenantas komandierius.

rius Bernard J. Kelly, Penna valstijos izdininkas C. Harold Wagner ir kiti.

Tokio pagerbimo retai kas susilaukia. Anot sen. Mundy, slaugė Bernotaitytė priklauso visai tautai.

Slaugė O. Bernotaitytė šiomis dienomis buvo išvykusi į Washingtoną. Iš savo viršininkų ji laukia naujo paskyrimo. Nežiūrint pergyventų vargų ir pavojų, ji sako jos giliausiu noru yra su pirmu laivu sugrįžti į Tolinų Rytų salas.

Slaugė O. Bernotaitytė yra baigusi Exeter High School ir Wyoming Valley Homeopathic ligoninėje slaugęs kursą. Laivyno slaugė ji pastoj 5 metai atgal. Jos sesutė Alberta irgi tarnauja slaugė U. S. armijoje, Ft. Belvoir, Va.

Slaugė O. Bernotaitytė i LRKSA įsirašė balandžio mėnesį, 1930. Jos motina M. Bernotaitienė priklauso nuo 1916 metų.

LRKSA 7-ji kuopa, pagerbimui savo narės, į jos namus nusiuntė puikų gėlių buketą.

Slaugės O. Bernotaitytės pasižymėjimais džiaugiasi ir didžiuojasi visi Susivienymo nariai ir visi Amerikos lietuviai.

NAUJI NARIAI PRIIMTI Į LRKSA

- 2 kp. Forest City, Pa. Helen Gribauskaitė
- 71 kp. Chester, Pa. Isabele Bakanas Helen T. Bacon
- 105 kp. Braddock, Pa. Gertrude Kristopaitis
- 155 kp. Scranton, Pa. Rozalija Leveckienė
- 178 kp. Akron, Ohio Victor Rutkauskas

LAIKINIS LRKSA DAKTARO KVOTEJO ADRESAS

Turint reikalų su aplikacijų siuntimu ar kitais reikalais kreipiantis į Susivienymo Daktarą Kvotėją, adresuokite:

DR. A. RAKAUSKAS,
Marianapolis College, Thompson, Conn.

GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIJS ORGANAS
Išleisva Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

1 metų. Valst. metams \$2.00, pašto metams \$1.00; užsienioose metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

United States of America \$2.00. Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

PAGYVINKIME ŠELPIMO VEIKLĄ

"Draugas" baigia spausdinti ilgą sąrašą prievartų, ištremtų mūsų brolių ir seserų į Sovietų Rusijos gilumas.

Nėr lietuvių (išskyrus bolševikuojanti), kuris, skaitydami tu nelaimingiausių pasaulio žmonių vardus ir pavardes, o taipgi gautus nuo kai kurių iš jų laiškus ir telegramas, giliai neatpažintų jų "dantiskos" padėties, kurią vargė varsta jau antrus metus. Vargų galo dar nematyti.

Amerikos lietuvių visuomenė turi net keturias šelpimo draugijas: Lietuvai Vaduoti Sąjungą, Lietuvai Gelbėti Fondą, Lithuanian National Relief Fondą, Kunigų Vienybės pašalpos komisiją nuo karo nukentėjusiems lietuviams šelpiti. Draugijos daugiau ar mažiau darė ir daro, kiek išgalėdamos: rinkta pinigai, rašyta laikraščiuose, iškabinti finansinės pagalbos pasipylus asmenis, mindžiota viešose vietose, slėnkiama kalbėmis ir tt.

Vaisiai milžiniškų pastangų ir rūpesčių—ypač tremtinių ir Lietuvoje vargančių žmonių—beveik neįmatomi. Ši ta padarė pavieni asmenys savo giminėms ir pažįstamiems. Tiesybė, kad dėl Sovietų valdžios politinio užsispyrimo (girdi, tie tremtiniai esą "Sovietų piliečiai") nieko organizuoti iki šiol ir pagalbėti nebuvo galima.

Toks, maždaug, atsakas buvo duotas Amerikos Raudonajam Kryžini, kurį mūsų visuomenė pakartojo žodžiu (geriausia visada raštu) mūsų veikėjai.

Tas buvo prieš keletą mėnesių. Gyvenimas eina pirmyn. Šiandien šis tas pasikeitė. Tarp JAV valdžios ir Sovietų Rusijos pasikeista politinėmis nuomonėmis. Baltojos valstybių likimo atžvilgiu. Sovietų Rusijos ekonominis gyvenimas žymiai pablogėjo. Visoje šalyje daromos rinkliavos Sovietų Rusijos naudai.

Tremtinių klausimu mums nevalia nuleisti rankų ir šio klausimo užkasti. Ar nepravartu būtų, gerai pasirušius (pav., sudarius smulkia tremtinių sulig jų amžiaus, lyties ir užsiėmimo statistika), antrą kartą pamėginti per Amerikos Raudonąjį Kryžį laimėti? Humanitarinis darbas — jokia politika. Šelpiant tremtinius tuo pačiu padėdam Sovietų Rusijai. Jeigu ir šį kartą Raudonasis Kryžius būtų bejėgis, bandykime Sovietų ambasadoje, valstybinėse įstaigose. Jeigu ir neatsiimtume tikslo — tai mūsų pastangos apsimokėtų — mūsų rankose liktų plaukštas dokumentų, kurie istorijoje liudytų apie mūsų pastangas ir XX amžiaus barbarizmą. Mokymėms būti atkakliam pilni pasivertimo dėl savo meilės, gerai organizuoti.

Šelpimo klausimu negali

Amerikos Raudonojo Kryžiaus, bei valstybinių įstaigų duris darinėti, pavyzdžiui, iš eilės keturių šelpimo organizacijų pirmininkai.

Ką pamanytų tu įstaigų viršininkai apie mūsų organizacinę veiklą? Jų akys mes nustotume svorio, pres-tizžo — aiškiai pabrėžtume savo "nesusigiedojimą". Blogiausia tai tas, kad tuo būdu mūsų šelpimo akcija raišiuotų ir neatsiektų savo tikslo.

Mums būtinas yra Amerikos lietuvių nukentėjusiems nuo karo lietuviams šelpiti centralinis komitetas. Tai nebūtų nauja šelpimo draugija. Minėtas komitetas atstovautų esančias šelpimo draugijas Amerikos Raudonajame Kryžiuje, valstybinėse įstaigose, informuotų visuomenę apie nuveiktus šelpimo srityje darbus; paruoštų smulkų planą kuo ir kokių būdu ateiti su pagalba pokarinei nepriklausomai Lietuvai — nuolintai ir išbaudėjusiai; apgalvotų kokias kelias rinkti aukas ir tt. Komitetas būtų virš partijų ir srovių — apolitinis, nesikištų į esančių draugijų gyvenimą — tik koordinuotų viešųjų jų veiklą. Jį galėtų greitai sudaryti po vieną atstovą nuo esančių šelpimo draugijų.

Šiais laikais mūsų lietuviškumas gali būti matuojamas tik artimo ir tarpusavio meilės termometru. To reikalaujama ypač nuo vadų. Jei mūsų veikėjo termometras jo veikloje rodo nulį, toks veikėjas arba save apgaudinėja, arba vietoj artimo meilės ir bendro susitarimo kala giliau partines gaires. Veikloje vienybė — gyvenime nepriklausomybė.

Vilnietis

VOKIEČIAI KIRSINA LIETUVIUS PRIEŠ ANGLUS

Iš vokiečių laikraščių, leidžiamų Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse, matyti, kad vokiečių propaganda plačiai naudoja šio sūstėjimo su bolševikais savo tikslams. Šis susitarimas pateikiamas lietuvių tautai kaip įrodymas, kad angliai esą "pardavę Pabaltijį Sovietų Rusijai". Iš to vokiečių propaganda dero savo išvadą ir stengiasi panaudoti savo tikslui kiekvieno lietuvių sąmonėje giliai įsitakojusį bekompromisinį priešbolševikinį nusistatymą. Negalima patirti visoje platumoje, kas su Molotovu Londone tikrai sutarta, nes laikraščiuose leidžiama apsuodinti tik vokiečių teikiama informacija. Lietuvių tautos padėtis yra be galo sunki. Viena būtų aišku, kad bet koks marksizmas bolševizmas, ar tai tas, kurį lietuvių tauta patyrė per vienertį metų raudonosios armijos okupaciją, ar tai pridedamas — Lietuvai nėra priimtinas. Lietuviai tauta kratoi bet kurios svetimos neprašytos globos.

Apžvalga

KAS GI LAIMEJO ŽALGIRIO MŪŠĮ?

Sekmdienį, liepos 19-tą, Chicagoje, didžiuliam Soldier's Field stadione slaviškos tautos — rusai, čekai, lenkai, slavokai, ukrainiečiai, serbai, kroatai, bulgarai ir makedoniečiai — minėjo Žalgirio mūšio 532 metų sukaktį. Dėl Žalgirio mūšio ir dėl to slavų mitingo "Naujienos" tarp kitko rašo:

"Apie tokią slavų pergalę istorija, deja, nežino. Žalgirio (arba Tannenbergo, arba Gruenvaldo) mūšį laimėjo LIETUVA, vadovaujama didžiojo kunigaikščio Vytauto, ir Lenkija, vadovaujama karaliaus Jogailos. Bet Chicago slavų minėjime lietuviai, kaip tautinė grupė, visai nefigurovo.

"Bet už tai minėjime dalyvavo serbai, bulgarai ir makedoniečiai, kurie su Žalgirio mūšio tūsejo ne daugiau bendro, kaip ispanai arba portugalai! Jame svarbią rolę pasakė Maskvos valdžios atstovai — apie "antrą frontą" — nors Maskvos kunigaikštija 1410 m. stovėjo nuo kovos tarp Lietuvos ir Teutonų Ordino visai nuošaliai.

"Kam gi reikėjo šitaip versiti istorijai aukštyn kojomis? Argi nėra pakankamai istorinės tiesos, pagrįstos neginciniais faktais, kuri gali būti pavartota kovai prieš Hitlerį?

"Rengti Žalgirio mūšio 532 metų paminėjimą sugalvojo vadinaujamų Slavų Kongreso komitetas — to kongreso, kuris prieš keletą savaitių buvo suskautas Detroite. Mes jau esame savo laikui pasakę apie jį savo nuomonę, ir šis parengimas tapo nuomone tik patvirtina. Kongreso komitetas nežinojo ką veikti, tai sumanė minėti "Žalgirį", apie kurį, matyt, nė patys komiteto nariai neturėjo jokios nuovokos. (Jeigu kurie iš jų surado laiko, besiantarant minėjimo dienai, pasižiūrėti į koki nors istorijos vadovėlių, tai jiems turėjo būti truputį sarmata, kad ta didelė Lietuvos kova su Teutonų Ordinu dėl žemaičių išvadavimo tapo paversta bulgarų, serbų ir čekų "pergalė").

"Slavų komitetas, vaizduodamas dabartinį karą Europoje, kaip slavų tautų kovą prieš Teutonus, visai ignoruoja neslaviškas tautas (lietuvių, latvių, estų ir k.), kurios yra ne mažiau suinteresuotos.

suotos Susivienijusiųjų Tautų pergalė ant hitlerizmo, kaip rusai, lenkai arba čekai."

PIKTA PROPAGANDA PRIEŠ LIETUVĄ

Savaitraštis "Amerika" rašo, kad prieš Lietuvą iš visų pusių varoma stipri ir nepalanki propaganda, kurios tikslas yra ją diskredituoti ir pakenkti jos nepriklausomybės reikalui.

"Kommunistai kasdien išranda argumentų prieš Lietuvos Nepriklausomybę ir savo mintį dažnai prasmugeliuoja į plačią anglų ir amerikiečių spaudą. Paskutinis jų išradimas buvo strategija, kuri bolševikams turėjo atiduoti Pabaltijo valstybes, nuo galimų vokiečių puolimų apsisaugojant po šio karo... kai vokiečių galybė bus sutriuškinta.

"Antras propagandos baras prieš Lietuvą varomas pačių vokiečių visoje okupuotoje Europoje. Naciai savo pavergtas tautas įtikinėjo, kad Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės esančios vokiečių kultūros padarinys, vokiečių erdvė ir net vokiškos kilmės kraštai. Vokiečių agitatoriai užsimiršo, kad dar visai neseniai prieš šį karą vokiečių mokslininkų išleisti žemėlapiai ne tik Lietuvos, bet ir Rytprūsiose dar gerokai į Vakarus už Karaliaučiaus pažymėjo 15-16 amžiuose gyvenusių visai ne vokiškas tautas, o tik lietuvius ir jų giminės. Už tai šandien į Lietuvą atgabenti olandai tebsi: jiems nacių buvo įkalta į galvą, kad lietuvių kalba esanti bemaž tas pat, kaip ir vokiečių, gi tikrenybė, jei rado ten visai nevokišką kalbą ir kultūrą.

"Trečias propagandos prieš Lietuvą šaltinis nėra žinomas. Tik žinoma, kad žydų žudymo naujienas lengvai pakartojo įvairių spauda. Idomu, kad tuo pat metu laikraščiuose buvo paskleista žinių ir apie latvių: esą, ten pernai, besitraukiant rusams, latvių dalys prisidėjusios prie žudynių, kuriose išnaikinta 25,000 žydų.

"Kad žinios apie žudynes Latvijoje paskleistos tik po visų metų, mums tas dalykas atskleidžia vieną tiesą: toji propaganda šiandien yra suderinta ir varoma prieš visas Pabaltijo tautas. Kaip tik dabar atiras reikalus užspulti Lietuvą ir Latviją, pasauliui garsinant tariaimą jų sunačijimą ir tuo būdu abi valstybes žėminant demokratijų akys."

KARAS GALI ILGAI UŽSITĘSTI

"Darbininkas" nurodo, kad nazių ofensyvas prieš bolševikus papodo, kad jie (naziai) dar gana stiprūs ir dėlto karas gali būti labai ilgasis.

"Visų pirma, rašo "Darb", reikia vokiečiai iš Rusijos išvaryti. Kaip tai atsieks? Sudarius vakarų frontą? Su tuo kažkodėl nesisiskubinama, nors tai ir labai skubotas dalykas. Tur būt laukiama, kol amerikiečiai bus pilnai pasiruošę. O tokiame milžiniškame žygiui — atvaduoti užimtą Prancūzijos dalį ir suklūdyti Vokietiją jos pačios sienose — reikia milžiniško pasiruošimo. Tokie dalykai ima daug laiko. Sovietai ragina skubėti, nes paskui gali būti pervela, bet skubotai paruoštas žygis gali atgauti naujų nepasisekimų, kurie dar daugiau prisidėtų prie karo užsitęsimo. Ir vėl reikia išvaryti Romelį iš Egipto. Čia taip pat amerikiečiams darbo. Gi Amerika, prie viso savo ryžtingumo ir energijos, negali būti visuresanti ir visagalinti. Čia vėl prireiks ilgo, ilgo laiko. Tokiems dingimiams žygiams reikia daug milijonų kareivių ir tiek pat įvairių įvairiausių karo reikmenų. Amerika dirba kiek gali, o ji daug gali, bet reikia atsiminti, kad ji užpildo visus frontus, kurie tūkstantais milijonų namų nutolę. Tad karo strategai, kurie geriausiai žino pasiruošimo eigą, nebepranašauja, bet realiai numato, kad karas vis tolyn nusišėsia. Jie čia pilnai kompetentingi, tad jiems vieniems prisieina tikėti."

"EUROPE IN REVOLT"

Neseniai išėjo iš spaudos Rene Kraus knyga "Europe in Revolt". Autorius kadais yra buvęs Austrijos Pasiuntinybės Vasingtone vaidininkas ir jau, parašęs keletą knygų. Rašydamas apie Pabaltės valstybes jis sako:

"Apagailėtinas faktas, kad Pabaltės valstybės neteikiama pakankama dėmesio Vakarų pasaulyje, kurio tos valstybės sudaro vertingą dalį. Latvijos, Lietuvos ir Estijos likimas yra pavojus būti nepastebėtas, nors tai yra tragiškas likimas. Kaip mažų tautų likimo bandymas, tai siekia toliau negu apribota geografinė tų valstybių padėtis."

Autorius toliau suglaustai atpasakoja Lietuvos gyventojų sunkią įvairiais atžvilgiais būklę vokiečių okupacijoje ir nacių veiklą. Jis sumini ir lietuvių pastangas atgauti nepriklausomybę perimtų metų birželio mėnesį. Tačiau, kiek tai liečia lietuvių psichologiją, pirmųjų okupantų, Sovietų atžvilgiu, autorius jos teisingai neatvaizdavo. Knygoje suminėtas ir Lietuvos Pasiuntinio pareikšimas, kuriame Atlanto Carteris skaitomas Lietuvos valstybės atstatymo laidas. LGKSB

RUSIJAI PAPILDOMOS TERITORIJOS NEREIKIA

Vera Michelen Dean knygoje "Russia At War", išleistoje 1942 m. pusi. 62 rašo: "Nors Rusijai papildomos teritorijos nereikia, ji nesuvypravo okupuoti kitas šalis tuo pagrindu, kad jai reikalinga esą sustiprinti savo saugumą. Dėl tos priežasties Rusija, pašmė Rytų Lenkiją, Estiją, Latviją, Lietuvą ir pradėjo karą su Suomija... Bet tai nepadarė lenkams, estams, latviams, lietuviams, suomiams Rusijos viešpatavimą labiau priimtinau."

Ir jeigu Rusijos argumentas apie saugumą užimant kitų tautų teritorijas būtų priimtas, tada sunku būtų atsimsti Vokietijos pretenzijas, kad okupuojant Lenkiją ji tesivadavo savęs apgynimui, arba Japonijos pareikšimą, kad jai reikalinga buvę užimti Thailandą ir užpulti Filipinus, kad prisieidint per A. B. C. D. galybių "apsauginą" (encirclement), kurio ji jaučiasi esanti "grėzoma". LGKSB

U. S. PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS 20 METŲ SUKAKTIS

Šių metų liepos 28-tą suėjo lygiai 20 metų nuo Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybės pripažinimo Lietuvos respublikos, kaip teisėtos suverenės nepriklausomos valstybės.

Pripažinimo dokumentas taip išrodo:

"Gerbiamas, Turiau garbės suteikti Tams-tai žinią, jog mano Vyriausybės man yra pavesta šią valandą pranešti Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijai, kad Jungtinės Valstybės suteikia Lietuvai pilną pripažinimą.

Apie šį faktą yra pranešta spaudai Washingtono paskelbti šio ryto laidos laikraščiuose ir yra padarytas toks pareikšimas:

Estijos, Latvijos ir Lietuvos Vyriausybės yra svarbiųjų Europos Vyriausybių pripažintos de jure arba de facto ir suėjo į sutartį santykius su savo kaimynais.

"Suteikdama joms iš savo pusės pripažinimą, Jungtinių Valstybių Vyriausybė priima domėn šių Vyriausybių faktinį žymaus laiko tarpo gyvymą ir reikšmingą išlaikymą savo sienose politinio ir ekonominio patarnavimo.

"Jungtinės Valstybės buvo nuosakiai nusistatčiusios, kad suirusios Rusijos reikalų sąlygos negali duoti progos Rusijos teritorijos atidalinimui ir šiuo metu Estijos, Latvijos ir Lietuvos Vyriausybių, kurios yra tų žemių tautų pastatytos ir išlaikytos (indigenous population) pripažinimas negali būti laikomas šio principo laužymu."

Kol Kongresas išleis įstatymą apie įsteigimą reguliarių diplomatinį atstovybių, tol p. Young bus ir toliau Jungtinių Valstybių Komisijonierium ir turės Ministerio rangą.

Man taip pat pavesta, Ponas Ministeri, prašyti iš Lietuvos Vyriausybės laikino mano pripažinimo, kol bus paduotas formalis pareikšimas dėl ekekvatūros.

Prašau priimti Ponas Ministeri, etc.

(Pasirašo)

Clement S. Edwards,

Amerikos Konsulas

Pranešimas Steig. Seime

Užsienio reikalų ministeris, gavęs pripažinimo notą, tuoj padarė pranešimą tuo laiku posėdžiavusiam Steigiamajam Seimui.

Tas įvykis St. Seimo Darby knygoje taip įrašytas:

"232 posėdis 1922 m. liepos mėn. 28 d. (Po pertraukos posėdis prasidėjo 12 val. 5 min.).

PIRMININKAS. Steigiamoji Seimo posėdis tęsiasi. Užsienio Reikalų Ministeriui prašant, duodamas jam balsas nepaprastam pranešimui padaryti.

UŽSIENIŲ REIKALŲ MIN. PROF. JURGUTIS. Gerbiame Steigiamoji Seimo Nariai! Laikau savo pareigą Steigiamajam Seimui pranešti, kad šiandien 21 val. Šiaurės Amerikos Jungtinių Valstybių atstovas įteikė mums savo vyriausybės vardu pripažinimą de jure ir de facto Lietuvos, kaip suverenės ir nepriklausomos valstybės (Salaj di-diklusios ovacijos per dvi minutes laiko) (Balsas iš vietos: sąlygų nėra?) — Nėra. (Salaj ovacijos) — Tuo metu, kada mūsų tauta veda sunkią diplomatinę kovą senose Europos valstybėse dėl teisės gyvuoti kaip nepriklausoma ir suvereni valstybė, tarsi Jungtinių Valstybių pripažinimas tui mums ypatingos svarbos. (Salaj pritarimas). Vyriausybė

ir lietuvių tauta gerai atmena, kad sunkioj medžiaginėj Lietuvos padėty, likviduojant okupaciją, Laisvoji Amerika buvo pirmoji, kuri davė mums pagalbą ne žodžiu, bet darbu, teikdama maisto. (Salaj ovacijos). Bet šiandien mums suteiktoji moralinė parama, ko-vojant mums taip sunkiai dėl mūsų valstybės ir mūsų tautos teisių, yra mums kur kas didesnė svarbos, negu toji medžiaginė tuo sunkiu ekonominiu laiku pagalba. (Salaj ilgi aplodismentai). Giedamas tautos himnas. Po to visi šaukia: valio laisvoji Amerika! Salaj keliamos ovacijos Užsienio Reikalų Ministeriui profesorui Jurgutiui).

Išsireikšus atstovams dėl šio nepaprastai džiaugsmingo įvykio — Amerikos mums pripažinimo, posėdis baigiamas."

Kaunas tą dieną buvo išsipošęs vėliavomis. Svetimų valstybių atstovybės taip pat iškėlė savo vėliavas.

Ivykusią minios manifestaciją dienraštis "Lietuva" taip aprašo: -

"6 val. vakare didelei manifestantų miniai prie Karo Muziejaus susirinkus, buvo ten iškilmingai pakelta Amerikos Jungtinių Valstybių vėliava tomis pat ceremonijomis, kaip keliama yra Lietuvos Valstybės vėliava. Vėliavai laida buvo pritaista prie armatos, stovinčios iš dešinės paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę pusės. Prie vėliavos buvo pristatyta garbės sargyba. Vėliavą pakėlus, buvo sugrąsta Amerikos himnas ir suskambėjo 'Laisvės Varpas'. Po to praeidėjo kun. Tumas ir sugrąžino: 'Lietuva Tėvynė mūsų', manifestacija, iš bokšto trim-tu signalų lydimas, ir 'Laisvės Varpas' skambant, išėjo į p. Amerikos atstovo J. Clement E. Edwards'o rūmus, kuriame minia suklėdė karščiausių ovacijų. Nuo Amerikos atstovo rūmų didelė manifestantų minia nuvyko pasveikinti Ministerį Pirmininką.

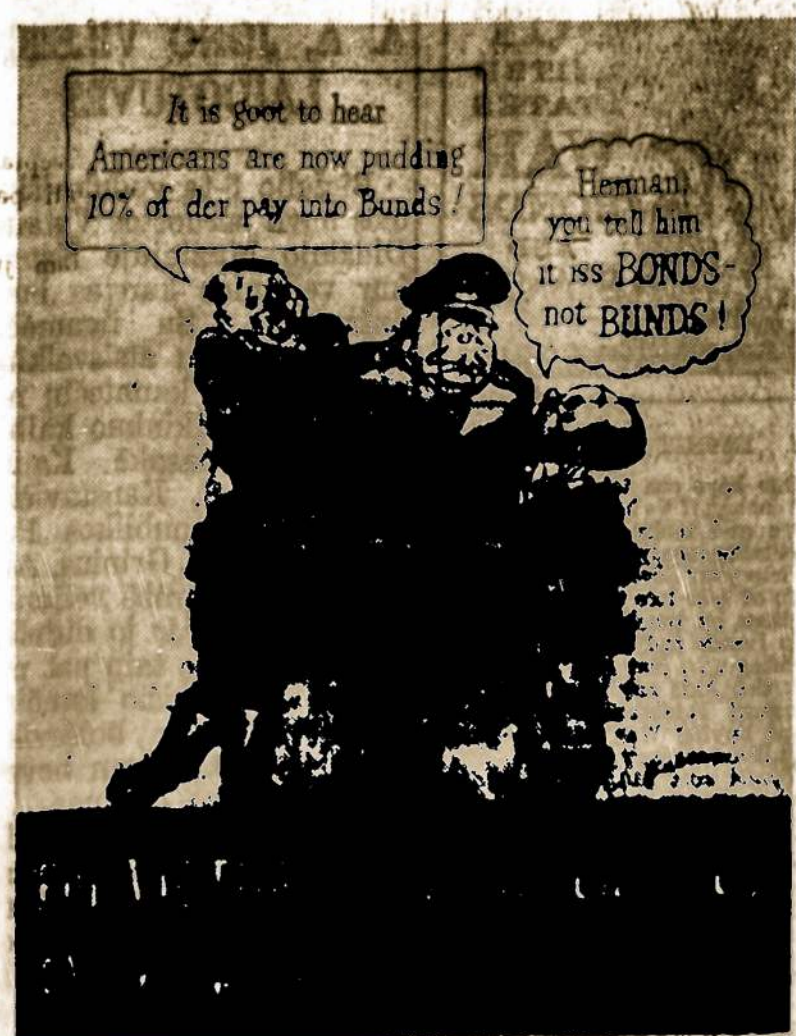
"8½ val. vakaro Muziejaus sode ir gatvėje buvo pilna publikos. Prie 'Žuvusiems' paminklo atsilankė g. Amerikos Atstovas su visa savo šeima, kur ir buvo sutiktas vėl didžiuliu ovacijų plojimu ir 'valio'. Muziejaus organizatorius gen. Nagevičius įteikė rožę, nuskintą iš gėlyno prie paminklo, Toliau g. Atstovą karštai žodžiais sveikino vienas karo invalidų, kurių būrelis su vėliavukėmis prie būklę išsiriavo prie paminklo. Į invalido žodžius lygiai karštai atsakė p. Amerikos Atstovas. Lietuvos ir Amerikos vėliavų nuleidimas įvyko bendra nustatyta tvarka su atitinkamais signalais ir Amerikos ir Lietuvos himnus grojant. Vėliavas nuleidžiant skambino Laisvės Varpas.

"Po to viso Amerikos Atstovas, minios traukdamas 'valio' lydimas išvažiavo iš Muziejaus, karštai dėkodamas už reikšmingą jam visuomenės jausmus."

Anglų žiniomis, nazių kontroliuojamose Europos teritorijose šiemetinis javų derlius bus nuo 15 iki 20 procentų žemiau normalės padėties. Pramatoma, kad sekančią žiemą maisto padėtis Vokietijoje ir jos okupuotose teritorijose bus labai sunki. Ta padėtis skaudžiai palius nazių okupuotą Lietuvą.

Reguliariai pirkdami J. A. Valstybių Karo Bonus ir Zenklelius jės paremsite Ap-saugos programą ir tuo pa-čiu laiku padėsite sau ir sa-vo kaimynai.

New Cartoon Sells War Bonds

The above cartoon poster, especially shown to promote the sale of War Bonds and Stamps, will soon be seen throughout the United States. It is one of four new posters appearing now through the War Bond campaign. U. S. Treasury Dept. WBS 401A

LIURBIŠKUMAS

Liepos 14 d. Chicagoje, Soldiers' Field stadione, buvo paminėta Zalgirio mūšio sukaktis. Minėta sukaktis, lenkų organizuota ir puikiai išreklamauta, suruošė slaviskos tautos. Lietuviai (išskyrus mūsų komunistėlius) šiame minėjime visai nedalyvavo, ne todėl, kad lietuviai nėra slavai, bet todėl, kad jie, iškilnių rengėjų samoningai nebuvo kviešti.

Zalgirio mūšio sukaktį rengėjai — lenkai, savo pranešimuose anglių spaudoj apie Zalgirį nepaminėdami nei Vytauto, nei Lietuvos kariuomenės, padarė gerą politinai-propagandinį biznį — pasididžiavo Amerikos visuomenės akys savo nuopelnais praėityje. Jie pasiėlgė šventvagiskai, savo įprastu būdu, jau nebe pirmą kartą. Mūsų garbingos praėities istorijos faktai ir nuopelnai liko lenkų suprafanuoti ir panaudoti vien jų tikslams.

Mūsų veikėjai ir organizacijos žinojo apie rengimą "Stuka", bet tylėjo. Mes mokame plačiai paleisti savo garbingas burnas ir rėkti aukščiausia "e" gaida tarpusavęs partinėse rietenose, išsiginant teisingų pastabų, deklamuojant — iki nuobodumo — apie Smetonos praėitį, klišant nosį į kitų privatų gyvenimą, bet mes neišgalim iš burnos ir kvapo paleisti, kada mūsų tautos garbė ir jos istorija yra

profanuojama. Jokios reakcijos ir protesto. Kur mūsų Lietuvai Vaduoti Sajunga, Amerikos Lietuvių Taryba, Lietuvių Tautinė Taryba? Ką jos veikia? Veikėjai, gana "septynių brolių" saldžiu miegu miegoti! Žadėjote Lietuvos gerovei dirbti, budėti, kovoti. Kelkitės, jau netoli vakaras!

Paimkite į ranką Dugošo kroniką, arba K. Heveker, Der Schacht bei Tannenberg; W. Czermak, Grunwald; J. Voigt, Geschichte Preussens — ir parodykite Amerikos visuomenei slavikų tautų grupių melą. Nuplėškite jiems kaukę. Jei atliks liuso laiko užprotestuokite — p. Bulotienės liudymu — prieš šmeižtą, apie tariama masinį žydų išžudymą Vilniuje. Nepamirškite nuolatinio lenkų savinimosi Vilniaus. Būkime apsigūrus ir akyli — kaip mūsų kaimynai. Mes visai nereaguojame į mūsų vardu paleistus melus ir šmeižtus. Mes mažai kreipiame dėmesio į lietuvių vardo kėlimą arba lietuvių tautos teisių gynimą kitataučių spaudoje. Džiugu, kad taja kryptimi dirba pavieni asmenys (komp. Pocius, kons. Salna), bet pirmoji vietoj reikia, kad, minėti organai (bent vienas iš jų) akylai sektų spaudą ir pastebėję skelbiant netiesą apie Lietuvą ir lietuvius, tuoj reaguotų, prisiunčiant ir redakcijas atitaisymus.

Vilnietis

PREZIDENTO ROOSEVELTO PRANEŠIMAS PRIEŠ ATEIVIŲ DISKRIMINACIJĄ

Washington. — Pabrieždamas nusistatymą, kuris padės užbaigti neteisingą diskriminaciją ateivių samdyme, Prezidentas Rooseveltas liepos 12 d. pareiškė, kad dabar žmogui darbas nebus atsakytas tik dėlto, kad jis yra svetimos kilmės.

Prezidentas Rooseveltas sakė, kad diskriminacija prieš bet kurią grupę arba klasę asmenų buvo neteisinga ir pavojinga karo pastangai.

Prezidentas Rooseveltas nurodė, kad nėra jokių varžymų kas link samdymo ateivių, tik da jie turi gauti leidimą nuo Karo arba Laivyno Departamento, jeigu nori dirbti karo gamybose su valdžios kontraktais, kurios klasifikuojamos kaip slaptos, konfidencialinės arba apribotos.

"Federaliai įstatymai nedraudžia privačius asmenis samdyti ateivius tautinėse karo pramonėse", pabrėžė prezidentas. Federaliai įstatymai nedraudžia samdymą svetur gimusių piliečių bet kurios tautinės kilmės.

Prezidentas Rooseveltas paaiškino, kad ateivius, kuris nori dirbti prie slapto arba apriboto darbo, turi gauti aplikacijos blanką iš United States Employment Service.

DAINUOKIM

"Garsas" išleido vadina-mus "SONG SHEETS" su daugybe grafių lietuvių ir amerikoniškų dainų, kurios yra tinkamos dainuoti bankietuose, krikaitynose ir visokiuose susijimuose. Keturių puslapių 36 dainos. Kaina 5 centai. Imanties daugiau žiūrėti nuolatida. Užsakyti tuojau.

"GARSAS"

73 E. South St., P. O. Box 22, WILMINGTON, Pa.

LIETUVOS RESPUBLIKOS DIENA ILLINOIS VALSTIJOJE

ISTORINIS GUBERNATORIAUS DWIGHT H. GREEN IR CHICAGOS MAJORO EDWARD J. KELLY PROKLAMACIJOS

Šių metų liepos 22-ą ILLINOIS gubernatorius Dwight H. Green išleido proklamaciją paskelbiant liepos 25-ą dieną "Lietuvos Respublikos Diena — Republic of Lithuania Day".

Mat, liepos 25-ą Chicagoje lietuviai iškilmingai minėjo 20 metų Amerikos pripažinimo Lietuvos valstybės sukaktį, taigi Dariaus Girėno skridimo 9 metų sukaktį, tai ta proga gubernatorius ir išleido savo proklamaciją paskelbdamas liepos 25-ą Lietuvos Respublikos Diena.

Zemiam telpa gub. D. H. Green proklamacija: Springfield, Ill., July 22. — Governor Dwight H. Green, in a proclamation issued today, designated Saturday, July 25, as "Republic of Lithuania Day" and commended its observance to Illinois citizens. The proclamation follows:

"The republic of Lithuania was one of the victims of the war which has devastated Europe. Although this brave little country is now under the rule of a military dictatorship, hope lives in the hearts of thousands of American citizens of Lithuanian birth or ancestry that it will eventually be restored to its former place among the independent nations of the world."

"On July 25, in Chicago, the twentieth anniversary of the recognition of Lithuania by the United States will be celebrated. The occasion is to be featured by a practical demonstration of the fine American loyalty and patriotism of our citizens of Lithuanian extraction. The Marquette Community Office of Civilian Defense is cooperating in the plans."

"This worthy enterprise deserves the fullest recognition and publicity."

Edward J. Kelly, Mayor

NAUJA KNYGA APIE LIETUVIŲ LITERATŪRĄ

Lietuvių Kultūrinis Institutas neseniai išleido trečią knygę. Tai A. Vaičiūlaičio "Outline History of Lithuanian Literature". Ši knygelė turi 54 pusl. ir 18 paveikslų žymių mūsų rašytojų. Pavieni egzemplioriai kaina 50 centų, ogi užsakantiems 50 ar daugiau egzempliorių — vienas egz. kainuoja tik 30 centų. Knygelė atspausdinta ant geros kokybės popieriaus. Prašome įsidėmėti į jos turinį:

List of illustrations. Editor's foreword. I. Introduction. II. The Dainos — Lithuanian folk-songs. III. First Books. IV. Duonėlaičis. V. First part of the nineteenth century. VI. Two outstanding figures: Daukantas and Valančius. VII. Romantic poets: Baranaukas. VIII. The struggle for National Independence. IX. Three priests: Maironis, Jakštas, Vaižgantas. X. Other writers. XI. Women in literature. XII. The new century and new objectives. XIII. Symbolism — Vydušas. XIV. Before World War I. Vinas Krepšys. XV. Other novelists and poets. XVI. Under the Lithuanian Flag. XVII. New names. Poets. XVIII. Novelists.

Knygelė apima 90 žymesnių lietuvių rašytojų nuo 16-to amžiaus vidurio iki mūsų dienų. Telpa keletas vertimų iš Duonėlaičio, Baranaukos, Maironio ir Baltrušaičio. Tinka mūsų paprastesniems mokykloms ir žviesuomenės pasiskaityti. Gerai tinka ir sveikataudams supažindinti su lietuvių dvasine kūryba. Tad L. K. Institutas kviečia gerbiamus klebonus ir visuomenės veikėjus gausiai jį užsakyti ir

Prof. Kazys Pakštas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois.

U. S. Karo Informacijos Biuras liepos 21-ą paskelbė, kad nuo karo pradžios šios šalies nuostoliai siekia 44,143 asmenų, būtent, 4-801 žuvę, 3,218 sužeisti ir 36,124 dingusių. Šie skaičiai apima armijos, laivyno, marinių, filipinų skautų ir kitų jėgų nuostolius.

A. A. DR. VLADAS KUZMA

Kaune mirė, eidamas 50 metų amžiaus, toli už Lietuvos ribų pagarsėjęs chirurgas prof. dr. Vladas Kuzma. Prof. Kuzma, medicinos studijavęs Tartu, o daktorata įgijęs Kaune, buvo plačiai išpopuliarėjęs ne tik dėl savo didelio chirurginio sugebėjimo, bet ir dėl savo socialinio jausmo. Jo paskelbtų mokslinių darbų skaičius yra gausus. Jo veiklas "Apie laisvą transplantaciją" vokiečių mokslo sluoksniuose susilaukė gyvo atgarsio, o jo referatai tarptautiniuose kongresuose visada rasdavo didelį užsienio specialistų susidomėjimą. Mirė prof. V. Kuzma užtikto jo veikimo vietoje, kai jis universiteto klinikoje lankė ligončių kambarius. Velionis palaidotas birželio 10 d. po pamaldų Iguolės bažnyčioje.

Deje, prie gubernatoriaus prisidėjo ir Chicago's majoras E. J. Kelly, įžymus lietuvių rėmėjas, kurs savo ruožtu paskelbė Lietuvių Dieną tokia proklamacija:

PROCLAMATION

Whereas, the Republic of Lithuania is one of the many nations under the tyrannical heel of the Nazi Germany, and

Whereas, since the recognition of Lithuania by the United States Government on July 28, 1922, the Republic of Lithuania has adhered to democratic traditions and ideals, and has exhibited great admiration for the United States Government and its traditional and constant efforts to advance the causes of humanity, and

Whereas, in the City of Chicago, there exists the largest single community of Americans of Lithuanian extraction in the United States, and

Whereas, these Lithuanian-American citizens have devoted themselves to the ideals of the United States through their honesty, loyalty and integrity and, with other Americans, have expressed admiration for the Republic of Lithuania in its fight for democratic principles.

Now, therefore, I hereby designate Saturday, July 25, 1942, as "Republic of Lithuania Day" in Chicago, and commend the observance of such a day in Marquette Park.

Signed this 21st day of July, A. D., 1942.

Edward J. Kelly, Mayor

"OLANDIJOS RYTŲ KOMPANIJOS" TIKSLAI

Paskutiniojo laiku Europos spaudoje buvo daug rašoma apie vokiečių kolonizacinius planus Rytų Europoje. Spaudoje buvo paskelbta apie "Olandijos Rytų Kompanijos" sudarymą Haagoje. Kaip buvo rašoma, Vokietijos ministeris okupuotiems Rytų kraštams Rosenbergas jau kuris laikas, kaip vedęs derybas su "vadovaujama olandų asmenimis iš administracijos ir ūkio srities dėl bendrosios pajėgoms spręsimų ekonominių uždavinių". Tų derybų išdavoje Haagoje buvo įsteigta "Olandų Rytų Kompanija", kuri sutelksianti visus žemės, ūkio, pramonės, bankų, amatų ir prekybos sluoksnius. "suinteresuotus veikimu okupuotose Rytų kraštuose". Minėto bendrovės pagrindinis kapitalas siekia 2,500,000 olandų guldenų. Bendrovės pirmininkas esąs Olandijos Banko prezidentas Dr. Roat van Ronningen.

Jau yra konkrečių žinių, iš kurių paaiškėja, kokiuose "Rytų kraštuose" tie olandai darbuojasi. Būtent, sužinota, kad olandai valdo Juodkiškių dvarą prie Kedainių, kuris bolševikų laikais buvo paverstas sovchozu.

PASAULIO SIMBOLIZMAS

Arba

GAMTOS IR KITI BALSAI

Sulietuvino

KUN. A. M. KARUŽISKIS

Angys ir Kirmėlės — Pavydas

Pavydus žmogus yra kaip tūlos rūšies angys, kurios, sakoma, nugražia medžių šaknis, kurios nėra sandėliai kvepiančius žiedus, kad jos negali pakelti su kvapniais. Ir kaip kirmėlė nugražia medį, kuriam ji yra užkalta savo pradžia, taip pavydas išėda žmogų, kurio jis gauna įleidimą; jis vargina protą, sunaikina sąžinės ramybę, pašalina iš žmogaus širdies ir pripildo ją beviltimi ir nuliūdimo. Kuomet jis syki tvirtai siejoje įsiskėjęs, jo valmas palieka išoriniai reikšmės; išblyškęs veidas, judesius akys liudija kentėjimus, kuriuos jis sukėlia.

(Bus daugiau)

Nazių Teismai Remiasi Vokietijos Teise

"Deutsche Zeitung im Ostland" (VI 3) skelbia, kad vokiečių teismams "Ostlande" savo sprendimuose remiasi Vokietijos teise. Ypač tenka atsiminti kad "karo ūkio srityje" galioja nuostatai, kuriais numatoma sunkios bausmės, net iki mirties bausmės. Tada "gyventojai turi atsiminti savo pačių interesus".

Dabar.. RAUDONAS VYNAS

PATOGIUOSE

PUS-GALIONUOSE

CELLA'S PRIDE of the VINEYARD

Puikūs kaip stalo vynas ar tarp valgių. Tikras įvairus skonis! Aškinai raudonas vynas pagamintas iš puikiai augusių vynuogių — nepersiduos, nepersigūsus. Nebraungis ir patenkintis. Išmėgink šį!

79c 1/2 GALLON

Produced and Bottled in CALIFORNIA by ROMA WINE COMPANY, INC. FRESNO, CAL. AMERICA'S LARGEST WINE RI

NAMINIS FRONTAS

(SIS YRA VIENAS IS SERIJOS SAVAITINIŲ KARO PRODUKCIJOS TARYBOS STRAIPSNIŲ)

Amerikos gamyba — kuri tokią didelę pažangą padarė — galutinai sutruksins Ašies jėgas nuostabių karo ginklų gaminiu, pasakė leit. gen. William S. Knudsen, karo pramoninių grupių Michigane po sekmadienio peržiūrėjimo įstaigų, kurios dirbo pilną laiką.

"Mes išlėto pykštame, ir tas kiek mus sulaukė, bet mes galutinai sutvarkėme savo karo pastangas taip, kad nustelbsime Hitlerį ir tuos kitus", pareiškė Armijos Karinės Gamybos viršininkas. "Amerikos pramonininkai mėgsta sau nustatyti "negalimas" kvotas ir jas netik išpildyti, bet ir perviršyti."

"Bus ilga ir sunki kova, mūsų darbas tik prasidėjo, ir šie sakė. "Bet, tikrai, mes kovosime iki laimėjimo, nepaisant kaip ilgai tas bus."

Visą tautą liečiantis vaizus rinkti riebalus prasidėjo liepos 13 d. Šeimininkės prašomos taupyti visus riebalus nuo lašinukų, šteikų, kepsnių ir kitokios mėsos. Surinkus svarą arba daugiau ji gali nunešti į buferinę iš kur paskirtu laiku tas riebalas bus renkamas ir pristatytas karinių reikalių autoritetams gaminiui karo medžiagų ir kitų reikalingų daiktų, kaip muilo. Reikia riebalus persunkti ir įpilti į blešinukes ne į bonkas ar maišus. Vajus tės nesustojančiai.

Donald Nelson, Karinės Gamybos Tarybos pirmininkas, neseniai pasakė Automotive Council for War Production nariams, kad Jungt. Valstijų fabrikai siemti pagamins reikmenų iki 45 milijonų dolerių vertės. O 1945 m. reikmenys pasieks 70 arba 75 milijonų dolerių.

Kalbėdamas apie svarbią rolę, kurią Amerikos milžiniška automotyvų industrija vaidina karo pastangoj, Nelsonas sakė:

"Daugiau kaip 8 milijonai dolerių karo reikmenų paskirta šiai industrijai iki šių metų pabaigos; daugiau kaip penki milijonai prieš Perliū Uosto užpuolimą. Tai tik pradžia.

"Kada industrija gamins tiek, kiek ji galės, pagal dabartinių planų, karo reikmenys reprezentuos šeštą dalį visos karinės Jungt. Valstijų gamybos.

"Gegužės mėnesį, ši industrija pagamins už 63 milijonus dolerių tekstilinius indžius ir už 24 milijonus dolerių tankų. Šių metų pabaiga, indžiu produkcija turi pasiekti 150 milijonų dolerių per mėnesį ir

MAKE EVERY PAY DAY COUNT

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUS-MO AMERIKOJE 53-JO SEIMO PROTOKOLAS

(Tęsinys)

Metinis Aktuaro
Laikas

February 10, 1942

Lithuanian R. C. Alliance of America,
73 East South Street,
Wilkes-Barre, Pa.

Gentlemen:

Attached hereto you will find the requisite number of Adult, Combined and Juvenile Valuation Reports for the Society for the year ending December 31, 1941. The Adult and Combined blanks require the signature of the Secretary at the bottom of page one, and all forms should be sent to the respective Insurance Departments with the Annual Statements.

In the Adult Division the ratio of solvency is 105.4% as contrasted with 106.7% in 1940. The ratio of actual to expected mortality during 1941 was 135.8% as against 142.1% in 1940, and the Net Rate of Interest Earned on Benefit Funds was 3.1% in 1941 as against 2.8% in 1940.

On the combined basis the ratio of solvency for 1941 was 105.9% as against 107.1% in 1940. The ratio of actual to expected mortality for 1941 was 135.5% as against 141.8% in 1940, and the Net Rate of Interest Earned on Benefit Funds 3.03% as against 2.8% in 1940.

On the combined basis the actuarial surplus has been reduced from the 1940 figure of \$159,826.00 to \$132,696.00, or a difference of \$27,130.00.

In analyzing the Annual Report I find that the following factors have contributed to the lowering in solvency ratios: During the year you actually wrote off approximately \$7,000.00 of bank balances, \$8,000.00 of Bonds and there was a mortality loss of about \$29,000.00. Offsetting these losses there was an increase in the net interest received of \$2,800.00, so that the net loss was a little over \$41,000.00.

It is interesting to note, also, that the total market value of Bonds Owned now exceeds the amortized value by about \$3700.00. While this particular improvement does not reflect especially in the ratios herein shown, yet it does give an improved over-all picture which is very satisfactory.

A bill for Notary fees and miscellaneous items is herewith attached.

Very truly yours,

R. MERRIMAN

Jaunuomenės Veikla

Vyčiai, Skautai, Conn. Lithuanian Catholics

Po plataus susirašinėjimo ir asmenio kontakto su Vyčių nariais ir CLC, rezultatai nekokio.

Vienok tie patyrimai yra pamokinantys ir pirmą, negu galutinę, turime nustatyti programą, kuri patrauktų dabartinės generacijos dėmesį.

Aš manau, mes visi įsivaizduojame, kad Amerikoje gimusių gyvenimo būdas yra visiškai kitoks, negu atėvių.

Susivienijimas turi duoti jauniui sporto programą; sporto sritis sudaro plačią veiklą, kuri susiduria su vaikais ir merginomis; taipgi duoti idėjų, gerai organizuotą anglų kalbos skyrį "Garso".

Pildomasis Komitetas, kad susidurtų ir patrauktų didesnę skaičių Amerikoje gimusių į Susivienymą, įsteigė Jaunimo Veiklos Fondą, kurį palaikys savanorės narių aukos.

Dabartiniu laiku šiame fonde yra \$20.00.

A. A. Ig. Noreikos Pomirtinės Reikalas

Kurįmet a. a. Ignas Noreika, 83 metų, mirė, tai jo narys buvo suspendavimas stadijoje, nes jo narys mokėstys jau buvo užvilktos į penktą mėnesį. Todėl, Pildomasis Komitetas pasiremdamas konstitucijos skyriumi 23, paragrafas 2 ir 3, atsisakė velionio pomirtinę išmoką jo palikpavėi.

Palikpavė Ona Noreikienė nepatenkinta Pild. Komiteto nuosprendžiu, atakreipė pomirtinės išmokėjimo reikalą į 1940 m. seimą. Strundų ir Apeliacijų Komisija rekomendavo seimui pomirtinę išmoką Seimas komisijos rekomendaciją priėmė ir nutarė išmokėti Onai Noreikienėi \$1,000.00, kuriai sumai velionis josios vyras Sus-me buvo apmokėjęs.

Prisilaikant seimo nuosprendžio, buvo išlystas įskaitas pomirtinę išmoką, bet negavus visų reikalingų dokumentų įskaitas atšaukė.

tinti parašų, čekis nebuvo išrašytas.

Šis, pomirtinės išmokėjimo reikalas, vėl buvo persvarstytas Pild. Komiteto susirinkime birželio 25, 1940, ir reikalavimas buvo atmestas pasiremdamas Sus-mo Legalio Patarėjo patarimu ir interpretavimu konstitucijos, būtent, nei Pildomasis Komitetas nei seimai neturi teisės lauzyti konstituciją, nors seimas ir turi galą priimti priedus ir taisyti konstituciją.

Poni Noreikienė patraukė Susivienymą į Pennsylvanijos Luzerne County teismą. Byla išklausyta prieš teisėją, be juri (prisiakintų teisėjų), birželio 16, 1941. Nuosprendis, ponios Noreikienės naudai, išneštas sausio 9, 1942, įpareigojant Prothonotarą išreikauti iš Sus-mo ieškinį nebet apeliacija būtų paduota 30 dienų laikotarpiu po nuosprendžio pranešimo.

Nuosprendžio nuorašas buvo išsiųstas Pild. Komiteto nariams ir vienbalsiai nuspręsta padaryti prieš nuosprendį pasipriešinimą (exception) ir Sus-mo advokatas J. S. Lopatto išplėdė pasipriešinimo formą.

Pild. Komitetas, susirinkime vasario 25, 1942, persvarstydams bylos eigą, dauguma balsų nutarė, jei byla nebus išnaujo pernagrūsta arba jei nuosprendis būtų ne Sus-mo naudai, bylą perkelti į aukštesnį teismą.

Byla buvo argumentuota prieš apakritę teisėjus (Court En Banc) vasario 26 ir nuosprendis už kelių dienų buvo paskelbtas palaikant pirmesnį teisėjo nuosprendį. Prisilaikant daugumos Pild. K-to nutarimo, byla dabar perkelta į aukštesnį teismą.

Čarteris ir Konstitucija

Sausio 5, 1941, kartu su Dvasios Vadu kun. Pr. M. Juru, Iždo Globėju K. A. Venčium ir adv. Šalna nuvykome pas Massachusetts Deputy Insurance komisijonierį pasitarimui kas link Konstitucijos pataisų, kurių departamentas reikalauja. Reikalingos pataisos šio Seimo užgyrimui prirengtos.

Pennsylvanijos Apdraudos Departamentas padarė pastabą, kad mūsų čarteris nėra provizijos, kuria remiantis būtų galima išduoti Endowment apdraudą ir reikalauja, kad čarteris būtų pertaisytas. Čia ir priruoštas projektas Seimo užgyrimui pataisyti čarterį ta prasme, kad būtų galima išduoti Endowment polices. Taip pat išbraukt iš čarterio žodį "The", kuris dabar sudaro dalį Susivienymo vardo.

Pild. Komitetas taipgi rekomenduoja, kad vardas "Pildomasis Komitetas" būtų pakeistas į "Vykdomoji Taryba".

"Garsas"

Svarbiausia lėšų fondo finansinės problemos priežastis, be abejonės, yra oficialio organo "Garso" finansavimas tiesioginai iš lėšų fondo be priedinių mokesčių priskaitomų prie lėšų fondo už narys prenumeratas.

Visos fraternalės organizacijos apdeda savo narius mokesčiais už oficialų organą.

"Garsas" be finansinių sunkumų vertėsi iš narys prenumeratų iki 1932 metų, po to mažėjanti Susivienymo narys pradėjo rodyti savo įtaką dėl sumažėjimo pajamų iš narys prenumeratų. Susivienymo narys mažėjimui tęsiantis, finansiniai "Garso" vargai didėjo.

Drastiškai numušimai buvo padaryti "Garso" spausdinimo išlaidose 1939 metais ir progresas buvo parodytas "Garso" apmokant savo cinamas išlaidas, taipgi sumažinant savo skolas ir 1939 metais užbaigti su \$2,737.96 neapmokėtomis bilomis.

Gal būt, tas pats progresas būtų padarytas 1940 metais, jei ne karas prisidėjęs prie nutraukimo pelningo laivų agentūrų skelbimosi. Metų pabaigoje neapmokėtos "Garso" bilos pakilo iki \$3,207.75, visai tai pasidėkiojant nustojimui miltų pajamų.

Vienok 1941 metais padėtas paskaitas. Skelbimų pajamos stipriai pakilo. Visi suinteresuoti "Garso"

bizniu dėjo pastangas ir pavyko gaut daugiau legalių skelbimų iš Sheriff sale, Register of Wills ir Penna stello, politinių ir biznio skelbimų.

1941 metais "Garsas" pajėgė sumažinti neapmokėtas bilas iki \$2,599.57, visai dėl padidėjusių skelbimosi pajamų, sujungtų su paprastomis narys prenumeratomis.

Kita priežastis prisidėjusi prie 1941 metų padėties pagerėjimo, tai spaustuvės darbininko (spaudėjo) patarnavimas, kuris buvo samdomas tik dalinį laiką; tuo sutaupyta algų apmokėjime.

Prieš neapmokėtų bilų sumažinimo, metų pabaigoje "Garsas" turėjo bankinį balansą \$186.32 prieš \$30.55 1940 metų pabaigoje. "Garsas" taipgi užmokėjo \$300.00 Susivienymui kaip rendą už 1941, ir tai buvęs pirmas rendos apmokėjimas kelių metų laikotarpiu. Tai yra progresas, bet "Garso" išlaidos Susivienymui už narys prenumeratas pasilieka lėšų fondo problema.

Zemiau seka finansinė apyskaita.

STATEMENT OF INCOME AND DISBURSEMENTS

January 1, to December 31, 1940

MORTUARY FUND:

Balance, January 1, 1940	\$1,434,465.36
Income:	
Assessments from members	\$100,723.72
Assessments deducted from Claims	107.87
Interest on Bonds	34,591.49
Interest on Mortgage Loans	6,718.70
Interest on Savings Accounts	1,097.63
Income from Real Estate owned:	
Wilkes-Barre (incl. \$1500. off. rent)	2,910.00
Brooklyn, N. Y.	1,959.90
Akron, O., 805 Biruta St.	246.00
Akron, O., 826 Biruta St.	333.00
Cleveland, Ohio	484.80
Scranton, Pa.	259.50
Warrior Run, Pa.	40.05
Dividends on Stock	178.90
Profit on Bonds	3,044.33
Loan credits	61.96
Certificate Loans granted	362.50
Juvenile transfers	124.32
Assess. deducted from Minor Beneficiaries	7.33
Dues refund credited	414.95
Increase in Bonds by Amortization	858.80
Total	\$1,588,991.41

Disbursements:

Death Claims	\$105,164.95
Assessments refunded	236.44
Death Claim check redeposited	250.00
Interest on Death Claims	52.45
Accr. interest on Bonds acquired	521.80
Bond Int. defaulted and Postage	435.37
Mortgage Int. defaulted	150.00
Mortgage Loan expenses	799.12
Real Estate expenses:	
Wilkes-Barre (incl. \$1500. off. rent)	3,264.25
Brooklyn, N. Y.	1,252.09
Akron—805 Biruta St.	66.96
Akron—826 Biruta St.	231.82
Akron Aliotment	416.14
Scranton	189.21
Cleveland	122.37
Warrior Run	1,604.22
Petty Cash expenses	126.75
Loss on Sale of Real Estate	692.90
Loss on Bonds	8,681.10
Surrender Values	167.36
Assess. refunded to Minor Beneficiaries	6.07
Accr. Int. on Minor Benef. Claims	332.45
Loans deducted	61.96
Decrease by Adjustment in Book Value:	
Stock	4,862.50
Bonds	13,651.70
Decrease in Bonds by Amortization	184.23
Total	\$1,445,467.20

Balance Mortuary Fund, December 31, 1940 \$1,445,467.20

JUVENILE FUND:

Balance, January 1, 1940	21,666.88
Income:	
Assessments from members	1,417.20
Assess. deducted from Claims	.73
Interest on Savings Account	56.71
Total	\$23,141.52

Disbursements:

Death Claims	507.50
Assessments refunded	7.27
Transfers to Adults	162.82
Total	677.59

Balance Juvenile Fund December 31, 1940 \$22,463.93

DISABILITY FUND:

Balance, January 1, 1940	43,566.38
Income:	
Assessments from members	38,873.14
Assess. deducted from Claims	24.25
Juvenile transfers	2.25
Deducted from Minor Benef. Claims	1.90
Total	\$82,467.92

Disbursements:

Sick Claims	38,657.00
Assessments refunded	105.71
Refunded to Minor Benef. Claims	1.78
Sick Benefit due Minor Benef.	36.00
Total	38,800.49

Balance Disability Fund December 31, 1940 \$43,667.43

WELFARE FUND:

Balance January 1, 1940	3,002.07
Income:	
Dues from members	1,037.95
Dues deducted from Claims	.32
Juvenile transfers	.20
Total	1,038.47

Disbursements:

Dues refunded	.10
Welfare Donations	1,817.00
Total	1,817.10

Balance Welfare Fund December 31, 1940 \$3,222.44

EXPENSE FUND:

Balance, January 1, 1940	2,584.67
Income:	
Dues from members	28,243.77
Dues deducted from Claims	12.20
Certificates and Supplies	118.24
Garsas misc. items	5.30
Initiation fees	3.50
Juvenile transfers	36.05
Loan credits	9.90
Loans granted	30.05
Deducted from Minor Benef. Claims	.95
Total	\$31,044.63

Disbursements:

Dues refunded	70.08
Commissions	908.76
Salaries: Officers	6,000.00
Salaries: Employees	4,120.90
Traveling Expenses	1,366.70
Advertising, Printing, Stationery	111.56
Postage, Express, Telephone, Teleg.	166.82
Official Publication	10,431.57
Legal Expenses	440.50
Actuary Services	960.00
Medical Examiner's fees	540.62
Insurance Department fees	749.78
General Expenses	2,072.06
Organizer's Expenses	315.85
Social Security	250.78
Unemployment Contributions	338.55
Federal Excise Tax	37.17
Petty Cash Expenses	912.86
Loans deducted	5.40
Dues refunded to Minor Benef.	.89
Total	29,800.35

Balance Expense Fund, December 31, 1940 \$ 1,244.28

ASSETS AND LIABILITIES

December 31, 1940

Assets:	Liabilities
Cash—Adults	283,814.47
Cash—Juvenile	18,749.23
Real Estate	116,815.08
Mortgage Loans	128,739.55
Bonds—Adults	909,416.95
Stocks—Adults	33,387.19
Bonds—Juvenile	8,714.70
Furniture and Fixtures	8,576.79
Machinery and Equipment	7,197.20
Books, emblems and supplies	4,216.16
Petty Cash	16.10
Certificate Liens	722.86
Mortuary Fund	\$1,445,467.20
Juvenile Fund	22,463.93
Disability Fund	43,667.43
Welfare Fund	2,523.44
Expense Fund	1,244.28

Total Ledger Assets \$1,515,366.28 \$1,515,366.28

Add Non Ledger Asset:

Trust Fund for Minor Benef. 6,183.04 6,183.04

Total Assets and Liabilities \$1,521,549.32 \$1,521,549.32

COMPARISON

Total Ledger Assets and Liabilities Dec. 31, 1940 \$1,515,366.28

Less:

Total Ledger Assets and Liabilities Dec. 31, 1939 \$1,505,285.36

Total Increase 1940 \$ 10,080.92

ASSETS—December 31, 1940

Total Ledger Assets	\$1,515,366.28
Add Non Ledger Assets:	
Interest Due and Accrued on Mort. Loans	\$2,662.70
Interest Accrued on Bonds	9,294.57
Interest Accrued on Savings Accounts	373.85
Rents Due	325.50
Trust Fund for Minor Beneficiaries	6,183.04
Gross Assets	\$1,534,205.94

Deduct Assets Not Admitted:

Estimated Unrecoverable Deposits in suspended Banks	\$19,560.36
Book Value of Real Estate over Market Value	30,129.01
Book Value of Bonds over Amortized Value	167,519.31
Book Value of Stock over Market Value	29,504.19
Interest on Mortgages more than one year past due	519.72
Furniture and Fixtures	8,576.79
Machinery and Equipment	7,197.20
Books, emblems and supplies	4,216.16
Total Admitted Assets December 31, 1940	\$1,266,982.30

STATEMENT OF INCOME AND DISBURSEMENTS

January 1, to December 31, 1941

MORTUARY FUND:

Balance, January 1, 1941	\$1,445,467.20
Income:	
Assessments from members	\$102,698.41
Assessments deducted from Claims	83.38
Interest on Bonds	33,592.66
Interest on Mortgage Loans	7,584.42
Interest on Savings Accounts	1,216.52
Income from Real Estate owned:	
Wilkes-Barre	2,130.00
Brooklyn	1,507.20
Scranton	360.00
Akron—805 Biruta St.	260.00
Akron—826 Biruta St.	303.45
Cleveland	527.55
Profit on Sale of Bonds	11,510.92
Dividends on Stock	230.00
Certificate Loans Granted	39.27
Juvenile Transfers	111.44
Increase in Bonds by Amortization	666.45
Total	\$1,608,368.59

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Lietuvių sąjūdis: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. J. Svagirdas, Dvasios Vadas, 20 Webster St., Brockton, Mass.
L. Simutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
J. Vaitaitis, Vice Prezidentas, 213 Ferdinand St., Scranton, Pa.
W. T. Kvetka, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonka, Išsilavinęs, 31 Sand St., Pittston, Pa.
P. Karasauskas, Ido Globas, 13 Garrison Ave., Lyndwood, W. B. Pa.
V. Abramaitis, Ido Globas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvetka, Marian Hill Seminary, Hinsdale, Ill.

KONTROLĖS KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
2. J. Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.
3. Antanas Agurkis, 98 Russell St., Edwardsville, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

1. Ant. F. Knežys, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
2. Matas J. Kvetka, 503 So. Grant St., Wilkes-Barre, Pa.
3. Jurgis Tumasonis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA

1. Pranas Rakauskas, 15 Lawton Avenue, Binghamton, N. Y.
2. Ona Barkauskienė, 62 Lawlor St., Waterbury, Conn.
3. Antanas Stokčius, 99 Carroll St., Pittston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. Pr. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
2. Leokadija Zemaitytė, 1419 N. Main Avenue, Scranton, Pa.
3. Komp. Aleksandras Aleksis, 76 Center St., Waterbury, Conn.
4. J. Puodžiūnas, 83 Mill Street, Pittston, Pa.
5. Bronė Mičiūnienė, 74 Belden St., New Britain, Conn.

LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
2. K. Šlamienis, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
3. Julė Salasavičienė, Cleveland, Ohio

JAUNIMO KOMISIJA

1. Jurgis Venalovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio
2. Pranas Katilinas, 1121 Foster St., Scranton, Pa.
3. Kun. Ed. Grudeckis, 339 Green St., New Haven, Conn.
4. Edvinas Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.
5. Genovaitė Kupstaitė, 28 Penn Street, Kingston, Pa.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J. — 3-ės kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumai.

BRIDGEPORT, Conn. — 9 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėje tuoj po pamaldų.

PHILADELPHIA, Pa. — 10 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumos šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

BALTIMORE, Md. — 13 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną po sumos.

WILKES-BARRE, Pa. — 14 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną po paskutinį pamaldų parapijos svetainėje, kampas South ir Meade Sts. Visi nariai yra prašomi atsilankyti susirinkimui.

TAMAQUA, Pa. — 18-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumos bažnytinėje salėje. Svarbu visiems nariams dalyvauti.

PHILADELPHIA, Pa. — 20 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną šv. Jurgio parapijos mokyklos rasti- nės kambario.

KENOSHA, Wis. — 22 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną bažnytinėje salėje tuoj po pamaldų. Kviečiame visus atsilankyti.

HASTINGS, Pa. — 23-ės kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną pas Motiejų Laukaitį 1 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 39-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 3-čią valandą po pietų, 5436 South Wentworth St. svetainėje. Malonė- kite visi nariai susirinkti.

WORCESTER, Mass. — 41 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 8-ą dieną pabažnytinėje svetainėje, 7-ą valandą vakare.

CICERO, Illinois. — 48-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 11 dieną 7:30 val. vakare, šv. Antano para- pijos mokyklos kambario.

LAWRENCE, Mass. — 52 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 10 val. rytą šv. Pranciškaus para- pijos svetainėje.

GRAND RAPIDS, Mich. — 54 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumai parapijos mokyklos kambario.

BAYONNE, N. J. — 60 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 12 dieną parapijos svetainėje, 15 E. 23rd St., Bayonne, N. J. Pradžią 7 val. va- kare.

RACINE, Wis. — 67-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumos, bažnytinėje salėje, 816 Park Ave.

OLD FORGE, Pa. — 70 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 1 val. po pietų svetainėje po num. 204 Sussex St., Old Forge, Pa.

ST. LOUIS, Mo. — 12-ros kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po pamaldų bažnytinėje svetai- nėje.

CHICAGO, Ill. — 85-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 12 dieną 7:30 vakaro adv. J. J. Grish ofice, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

HAZLETON, Pa. — 90-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po paskutinį mišių pas K. Ne- vianas, 13 K. Broad St., W. Hazle- ton, Pa.

BENTLEYVILLE, Pa. — 92 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną po sumos šv. Luko parapijos svetai- nėje.

SO. WORCESTER, Mass. — 98 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 1 dieną 7 val. vakaro Aušros Vartų parapijos salėje.

CHICAGO, Illinois. — 100 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną Aušros Vartų parapijos svetainėje 1 val. po pietų.

CHICAGO, Illinois. — 101 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną Dievo Apvaizdos parapijos mokyklos kambario. Pradžią 1 val. po pietų.

DUQUESNE, Pa. — 102 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną pas Musneekį Juozą, 45 North Third St., 1 val. po pietų. Visi nariai ma- lonėkite dalyvauti ir užsimokėti mē- nesines duokles.

BRADDOCK, Pa. — 105 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetai- nėje. Malonėkite visi nariai atsilan- kyti ir užsimokėti duokles. Taipgi nepamirškite atsivesti naujų narių.

BROOKLYN, N. Y. — 115 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumai, šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York St. Visi nariai ir narės malonėkite būti ir užsimokė- ti duokles. Nepamirškite pakalbinti ir naujų narių.

NEW HAVEN, Conn. — 116 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po pamaldų, bažnytinėje svetai- nėje. Svarbu visiems nariams daly- vauti.

MANCHESTER, N. H. — 119 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 11 dieną Lietuvių Piliečių Klubu svetainėje, 335 Pine St., 7-ą valandą vakare.

SPRINGFIELD, Ill. — 121 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną bažnytinėje salėje tuoj po sumai. Na- riai, teikiantės atsilankyti, naujų kan- didatų atsivesti ir užsimokėti užvilktas duokles.

EXPORT, Pa. — 125-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 3 val. po pietų Polish Hall, William Penn Highway, Export, Pa.

CAMBRIDGE, Mass. — 127 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po paskutinį mišių.

WESTERNPORT, Md. — 131 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 2 val. po pietų pas V. Puškina (na- me), 186 Powderly St.

BROOKLYN, N. Y. — 134 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną Karalienės Angolų parapijos salėje, tuoj po sumai. Visi nariai ir narės malonėkite atleisti susirinkimui ir ne- pamirškite savo draugų atsivesti.

CARBONDALE, Pa. — 140 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 14 dieną 7 val. vakare, M. B. Makusevičiaus name, 186 Powderly St.

CLEVELAND, Ohio. — 142 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 13 dieną šv. Jurgio parapijos mokykloje, 730 val. vakare.

CALUMET CITY, Ill. — 149 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną Juose Prakičio studijos salėje 3 val. po pietų.

SCRANTON, Pa. — 155 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną po pamaldų šv. Mykolo parapijos bažnytinėje svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumai šv. Kazimiero para- pijos mokyklos kambariuose.

CHICAGO, Ill. — 160-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną parapijos mokyklos kambariuose 1 v. po pietų.

COLLINSVILLE, Ill. — 161 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 1 val. po pietų, bažnytinėje svetainėje.

HARRISON, N. J. — 165 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 13 dieną 7 val. vakare šv. Vardo dr-jos salėje, 6 Davis Ave., Kearny, N. J.

CHICAGO, Ill. — 181-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 8-ą dieną 7 val. vakaro Fuller Park svetainėje, 46th ir Princeton Ave.

ALBANY, N. Y. — 188 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 1 val. po pietų šv. Jurgio parapijos bažnytinėje svetainėje.

DETROIT, Mich. — 190-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumos.

DAYTON, Ohio. — 191 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 3 val. po pietų šv. Kryžiaus para- pijos svetainėje.

Washington Depot, Ct. — 205 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 2-ą valandą po pietų pas Al. B. Krikščūną.

PEORIA, Illinois. — 206-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ą dieną J. Gaizausko pirktoje.

W. FRANKFORT, Ill. — 207 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumos pas Joną Norušį.

KINGSTON, Pa. — 209 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumai pabažnytinėje svetai- nėje.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ą dieną bažnytinėje salėje, po pamaldų. Kvie- čiame visus lankytis i susirinkimus.

DETROIT, Mich. — 230-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po paskutinį mišių šv. Petro parapijos svetainėje, Lengworth ir Muldane St.

BRANDFORD, Conn. — 242 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 1:30 val. po pietų, pabažnytinėje sve- tainėje. Visi nariai malonėkite susi- rinkti ir užsimokėti savo mokesnius.

STEBENVILLE, Ohio. — 253 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 3 val. po pietų Lietuvių Klubu sve- tainėje, 428 So. 7th St.

HARVEY, Ill. — 255-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 13 dieną 7:30 vakare pas finansų raštininką M. Sadauską, 509-154 St., Harvey, Illinois.

SHENANDOAH, Pa. — 259 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 2-ą val. po pietų šv. Jurgio para- pijos salėje.

WILSONVILLE, Ill. — 264 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 1 val. po pietų, A. Simino namuose.

BINGHAMPTON, N. Y. — 270 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 2 val. po pietų, Ukrainiečių svetai- nėje, 43 Downs Ave.

TAYLORVILLE, Pa. — 272 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 2 val. po pietų.

PROVIDENCE, R. I. — 273 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną tuoj po sumos, bažnytinėje svetainėje. Malonėkite visi nariai susirinkti.

SAGINAW, Mich. — 274 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 12 val. paprastoj vietoj. Visi ma- lonėkite atleisti ir užsimokėti savo duok- les.

NEWTOWN FALL, O. — 284 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 2 val. po pietų.

CANTON, Ohio. — 288-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną 2:00 po pietų. Vieta susirinkimo 2240 Winfield N. E.

E. PITTSBURGH, Pa. — 293 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 9-ą dieną 2-ą val. po pietų pas J. Masiliūną. Visi nariai dalyvaukite.

MIDDLEPORT, Pa. — 302 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 2-ą dieną pirmą valandą po pietų V. Lazaus- ko salėje.

CLEVELAND, Ohio. — 307 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 14 dieną 8 val. vakaro P. šv. Nesilaujančios Pagalbos parapijos svetainėje.

CLEVELAND, OHIO

Iš LRKSA 142-ros Kuopos Darbuotės

Liepos 9 dieną laikytame su- sirinkime išklausyta visa eilė gražių raportų.

Ligonų raportus išdavė J. Malonis ir M. Samas. Lankė Jo- ną Pavilonį, kuris dirbdamas su- siželdė koją ir išbuvo ligoninė- je porą savaitę. Dar nevalkė- to, bet eina gėryn.

53-čio seimo ilgą aiškų raportą išdavė Jurgis Venalovas.

Liepos 4-ą bendrame tautų paradede lietuviai gerai pasirodė. 142 kuopos komisijoje darbavo- si Jurgis Venalovas, Ant. Vill- maitis, P. Glugodienė. Kuopos nutarė, kad ir toliau darbuotū-

LRKSA PAGARBA TARNAUJAN- TIEMS U. S. MILITARĖJE TARNYSTĖJE

Kaip žinoma, tuos ženklus gali gauti šeimos, iš kurių sūnūs ar dukterys, Susivienymo nariai, tarnauja U. S. militarėje tarnystėje; taip pat gali gauti šeimos, jei tėvas, motina, broliai ar seserys yra Susivienymo nariai, o jų sūnūs, broliai ar seserys tarnauja U. S. militarėje tarnystėje.

Žemiau telpa sąrašas LRKSA narių tarnaujančių Jungtinių Amerikos Valstybių militarėje tarnystėje, ku- rių pagerbimui Susiv. centras jau yra išdavęs specialius pagarbos ženklus—diplomėlius.

Vardas	Tarnauja	Kuopa
Adv. F. Juškauskas	Armijoj	34
Ernest Kučinskas	Armijoj	34
Edward Bartnikas	Armijoj	34
Thomas Bartnikas	Armijoj	34
Julius Balevičius	Armijoj	34
Joseph Balevičius	Armijoj	34
Joseph Dirsas	Armijoj	292
John Marozas	Armijoj	183
Frank Aleksis	Air Corps	1
Edward Aleksis	Laivyne	1
Stanley J. Maslauskas	Armijoj	20
Leonard Simutis, Jr.	Armijoj	163
Joseph Paculevich	Armijoj	28
Paul Marčiukonis	Armijoj	73
George Stanis	Armijoj	7
Casimir Stanis	Laivyne	7
Ensign Anne Bernatatis	Laivyne	7
John Berulis	Armijoj	7
Joseph Berulis	Armijoj	7
Wm. Sakalauskas	Armijoj	7
John A. Yanis	Armijoj	72

Žemiau telpa sąrašas tarnaujančių U. S. militarėje tarnystėje ir kurių šeimos yra LRKSA nariais. Jų pager- bimui irgi jau išduoti pagarbos ženklai diplomėliai.

Vardas	Tarnauja	Kuopa
Edward Delnickas	Armijoj	272
Charles Guest	Coast Guard	265
John Lamberta	Armijoj	51
Joseph Alexis	Armijoj	6
Frank Berulis	Armijoj	7
Frank Novikas	Laivyne	17
Anthony Varnagis	Armijoj	6
Anthony Tohuba	Armijoj	292
Albert Soroka	Armijoj	34
Benedict Soroka	Armijoj	34
Leon Kennigan	Armijoj	34
Joseph Markelonis	Armijoj	34
Joseph Vidinas	Armijoj	34
Joseph Kadish	Marines	34
Abdon Kupstas	Armijoj	34
John Marčiukonis	Air Corps	73
Benjamin Leliokas	Armijoj	1
Antanas Andruscavage	Marines	238
Leon Andruscavage	Coast Guard	238
Peter Zidelis	Armijoj	238
Joseph Zidelis	Armijoj	238
Capt. Clement Pell-Pileckis	Armijoj	17
Francis V. Palevich, Jr.	Armijoj	305
Edward Zebrauskas	Laivyne	17

Pagarbos ženklų reikale kreipkitės i LRKSA centrą, 73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

TENDENCINGOS LENKŲ INFORMA- CIJOS APIE LIETUVĄ

„Poland Fights“ birželio 5 dienos numeryje paduoda tariamo pabėgėlio žinių iš Vilniaus. Straipsnyje yra vi- sa eilė netikslumų ir tenden- cingų nuspalvavimų.

Pavyzdžiui, tame straips- nyje sakoma, kad Vilnius nuo rugsėjo mėn. 1939 m. iki 1941 birželio mėnesio buvęs vienintelis lenkų mies- tas, kuriame nebuvo maisto problemos. Deja, susilaiko- ma pasakyti, iš kur tas maisto Vilniuje atsirado, kas tą „vienintelį lenkišką miestą“ be maisto problemos“ mai- tino? Gal Lenkija, gal So- vietai? Informatoriui trūks- ta drąsos pasakyti, kad Vil- niuje maisto problemos ne-

buvo tik dėl to, kad Lietu- va ji aprūpino.

Straipsnyje stengiamasi lenkų ir dalinai primesti pro- vokacinius veiksmus lietu- viams dėl lenkų verbavimo i lenkų kariuomenę Rusijoje ir paskui išdavimo.

Mums nėra visas žino- ma, kas dabar dedasi Lie- tuvoje, bet iš nesenai pasi- rodžiusios knygos „Border- line Russia“, kurios autorius H. F. Anderson, buvęs Lenkų Raud. Kryžiaus iga- liotinis, Lietuvoje gyveno prieš ir po Sovietų okupaci- jos, gaunasi visai kitas vaizdas. Tas bešališkas liu- dytojas šiltai žodžiais atsi- liepia apie lietuvių lenkų traktavimo atžvilgiu. Jis tvirtina, kad lietuviai iš ne- galimo padarė galimū, pa- gelbėdami lenkams išva- žiuoti i Lietuvos ir pasiekti sąjungininkus, kad įstotų kariuomenėn.

Be to, juk yra žinoma Lenkų Užsienio Reikalų Mi- nistro Zaleskio oficialė pa- dėka Lietuvos vyriausybei už gerą lenkų pabėgėlių traktavimą. Tas mėginimas dabar faktus kitaip nusvie- ti atrodo nesuprantamas.

A. S. Vaitkus, rašė.

EUROPOS SPAUDA APIE MOLOTOVO KELIONĘ I LONDONĄ IR WASHINGTONĄ

Visoje Europos spaudoje vis dar reikiama didelis susido- mėjimas sovietų užsienio reika- ly komisarą Molotovo kelione i Londoną ir Vašingtoną bei jo pasirašytais susitarimais. Jeigu Vokietijos ir jos kontroliuojami laikraščiai be jokių rezervų iš- veda, kad Anglija „pardavė bol- ševikams Rytų Europos valsty- bes, jų tarpe ir Pabaltijį“, tai, pav., nei šveicarietų, nei švedų spauda nėra tokia kategoriš- ka savo tvirtinimuose. Taip pat tenka konstatuoti, kad visa de- mokratinė Europos valstybių spauda griežtai pasisakė už Pa- baltijį, i kurį vis dar kesinasi Maskva.

Mes jau pateikėme ištraukas iš Europos laikraščių. Dabar pa- cituosime dar visa eilę spaudos reiškiama nuomonių.

Luzernu socialdemokratų dien- raštis „Free Innerschweiz“ ana- lizuoja bolševikų pasižadėjimus, ypač Atlanto Carterį ir Roose- velto „keturias laisves“. Lai- kraštis dėl to sako: „Tai leidžia tikėti, kad Sov. Rusija reviduos savo santykius su Suomija ir Pabaltijo valstybėmis.“ Toliau laikraštis rašo: „Pagaliau, egzis- tuoja Roosevelto ir Churchillio pareiškimai ne tik dėl laisvų gyvybių Suomijos ir Lenkijos būtinumo, bet ir dėl Pabaltijo valstybių nepriklausomybės.“

„Glerner Volksblatt“ primena, kad Rooseveltas vedamoji mintis pokariniam sutvarkymui reikiša- si taip: Tikėjimo ir žodžio lais- vė, laisvė nuo skurdo ir baimės, Amerikos Jungtinės Valstybės norinčios išnaikinti visus tiro- nus ir visus „gėdingus smurto režimus“.

„Luzerner Tagblatt“, atpa- kojės bolševikų atsižadėjimus dėl teitorijų, rašo: „Čia pirmoje ei- lėje kyla klausimas dėl tų kras- tų, kuriuos Sovietų Rusija įsi- jungė i Maskvos valdžią savo ekspansijoje i Vakarus prieš vo- kiečių-rusų karą. Oficizinius Londono pranešimas duoda su- prasti, kad Anglijos pozicija tais klausimais nieku būdu nėra su- varžyta ir kad tie klausimai bus galutinai sutvarkyti taikos dery-bose“.

„Neue Zürcher Zeitung“ ko- respondentas rašo, kad Londono įsitikinimu pripažinti Atlanto Charterio, kuriais po karo ga- rantuojama tautų laisvę ir sau-

gumas. Anglų ir amerikiečių, o taip pat mažųjų aliantų sluoks- niuose esąs reiškiama pasiten- kinimas, kad „mažų tautų ne- priklausomybė ir laisvas apsi- sprendimas pripažinti jeigu ne įsakmiai, tai bent pagal pras- mę“.

A. A. MIRUSIEMS SUS-MO NARIAMS

NASTE KAZEMEKAS,
91 kp. narė, 81 Rosemount Ave., Waterbury, Conn., mirė birželio 19, 1942, palaidota birželio 22-ą iš Immaculate Conception baž- nyčios Kalvarijos kapuose. Su- sivenyman įsirašė 1912 m.

ANT. JANULEVIČIUS,
38 kp. narys, gyv. 2215½ Sarah St., Pittsburgh, Pa., mirė birže- lio 19, 1942, palaidotas birželio 23-čią iš šv. Petro ir Povilo baž- nyčios šv. Kazimiero kapuose. Susivenyman įsirašė liepos 1, 1925 m.

JONAS JANELIŪNAS,
34 kp. narys, gyv. 14 Eno St., Kingston, Pa., mirė liepos 9, 1942, palaidotas liepos 13-ą

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA KOLONIJOSE

CLEVELAND, OHIO

Lietuviai Dalyvavo Visu Tautų Parade

Nors kiek pavėluotai ši žinėlė, bet visvien norime pranešti lietuviams kitur, kaip svarbu yra mums pasirodyti viešuose parengimuose—apvalkiojimuose.

Liepos 4-tą dieną buvo paminėta milžiniškas stadione. Šiemet buvo pakviestos visos tautos (iš viso Clevelande yra apie 36) dalyvauti tautiškuose rūbuose. Užsiregistravo apie 31, jų tarpe ir lietuviai.

Nors laikas buvo trumpas, bet moterų, merginų, vyrų ir vaikų pasišventimu darbas buvo atliktas kuo puikiau.

Tuo trumpu laiku buvo surasta 18 moterų-merginų, kurios dalyvavo tame parade.

Programa tęsėsi suvirš dvi valandas, baigėsi su "fireworks".

Nors mes lietuvių skaičiumi esame kaip viena iš mažųjų tautų, bet šiame parade pasirodėm geriau, negu daugelis didesnių tautų.

Kiekvienai tautai buvo priruošta lentelė su užrašais: "Americans from" ir tautos vardas.

Mūsų lentelė "Americans from Lithuania" geriau buvo matoma publikai, kurios buvo suvirš 80,000, nes šią lentelę nešė aukšto ūgio vyrai—Čičenas ir Muliolis.

Kaip lietuvių skaičius pirminkas, komisijos vardu noriu išdėstyti nuostabią visų dalyvių ir visiem, kurie vieną ar kitaip prie šio apvalkiojimo prisidėjo.

Jurgis K. Venslovas

PHILADELPHIA, PA.

Zinutės iš Vietinės Ukrainiečių Spaudos

Vietiniame ukrainiečių laikrašty "Amerika", numeris 81, yra patilpęs kun. Juozas Židana-vičiaus iš Amsterdam, N. Y., atvaizdas ir gan ilgas pranešimas apie jo kaip tik praėjusį jubiliejų.

Gi laikraštis "Šlachi", kaip ir "Amerikoje" (vėlesnį leidimą) yra pranešimas, kad Popiežius ukrainiečių vienuolių viršininką, tėvą Ambraziejų Senyšiną iš Chicago, paskyrė vietinio jų vyskupo, Konstantino Bohačevskio padėjėju—vyskupo koordinatoriu.

O paskiausioje "Amerikos" laidoje patilpo Dariaus ir Girėno atvaizdai ir gan ilgokas straipsnis apie jų garsumą žygi, kaip ir tragišką jų žuvimą, ir apie dabartinę lietuvių darbuotę Lietuvos išlaisvinimui.

Vieno vietinio veikėjo pasidarymu, ukrainiečių dienrašty "Svoboda" (paskiausioje laidoje), tilpo poeto Maironio atvaizdas ir straipsnelis apie jį, proga jo 10 metų mirties sukakties.

Kario Juozo Sasnauskio Atostogos

Liepos 22-ą visos savaitės atostogoms parvyko namon, Bridgesburg—Philadelphijos priemiestin—Dėdės Samo karys, jaunas viengentis, Juozas Sasnauskas, sūnus viengentio Stasio ir Ievos Puodžiūnaitės—Sasnauskų. Ir kiti du jų sūnai, Antanas ir Stasys, randasi Amerikos kariuomenėje.

TEVŲ PRANCIŠKONŲ REKOLEKCIJOS IR MISIJOS 1942 M.

NEWTOWN, Pa.—Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne, rugpjūčio 6—15 d. T. Justinas Vaškys.

CHICAGO, Ill.—Šv. Kazimiero Seserų vienuolyne, rugpjūčio 19—28 d. T. Justinas Vaškys.

WATERBURY, Conn.—Šv. Juozapo pat., Šv. Pranciškaus novena, rugsėjo 9—17 d. T. Justinas Vaškys.

SIQUX CITY, Iowa.—Šv. Kazimiero par., rugsėjo 21—27 d. T. Justinas Vaškys.

S. BOSTON, Mass.—Šv. Petro par., spalio 5—18 d. T. Justinas Vaškys ir T. Juvenalis Liauba.

ANSONIA, Conn.—Šv. Antono par., spalio 5—11 d. T. Juvenalis Liauba.

NEW BRITAIN, Conn.—Šv. Andriejaus par., spalio 18—20, Tėvas Justinas Vaškys.

Franciscan Fathers, 310 Orchard Street, Pittsburgh (10), Pa.

CLEVELAND, OHIO

LRKSA 50-tos Kuopos Nariams

Reguliaris kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 6, 1942, 7:30 vakare.

Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti. Atsilikę su duoklėmis teiktis užsimokėti. Esant reikalui malonėkite kreiptis šiuo adresu:

Bernice Gražulis, sek., 1317 East 65th Street

LINDEN, N. J.

Nepaprastas Lietuvių R. K. Parapijos Fondo Susirinkimas

Lindeno Lietuvių R. K. parapijos Fondas, Inc., laikė savo nepaprastą susirinkimą liepos 21 d., A. Rupšio salėje, Wood Ave. ir 16th St., Linden, N. J.

Šis susirinkimas buvo gana skaitlingas nariams. Fondo komitetas pranešė, kad miestas priėmė 1942 m. taksų bilą už mūsų nuosavybę, kurią reikia užmokėti. Tuomet Fondo rėmėjai sudėjo reikalingą sumą ir nutarta užmokėti taksus.

Toliau kilo klausimas, ką mes darysime su tuo plotu žemės, kuris yra nupirktas ir paskola išmokėta dėl lietuvių katalikų bažnyčios ar mokyklos jau nuo 1929 metų.

Po plataus apkalbėjimo pasirodė, kad Lindeno lietuviai nesulauks savo bažnyčios ar mokyklos, nes nėra kam darbuotis ir nematoma iš niekur jokia pagalba, o žemės plotą laikyti yra didelis nuostolis šio fondo rėmėjams. Žemės plotas (150x150) priešais miesto parką ir kuomet lietuviai pirkto tą plotą žemės, kada dar nieko nebuvo toje vietoje, o dabar jau pavirto į didelę industrijos apilinkę. Dabar randasi didelis fabrikas—General Motor Corp., Garden Gine Co. ir kita statys dirbtuvę Dary Vine Co. iš N. Y. State.

Dabar General Motor Corp. daugiausiai karo nedirba. Valdžia paėmė ir pradėjo dirbti aeroplanus, o prieš dirbtuvę kitoje pusėje 25 kelio valdžia paėmė daug žemės ir dirba aerodromą ir Army Base, tai matomai mūsų žemė nėra tinkama dėl bažnyčios, kad ir norėtume ją statyti.

Apkalbėjus visapusiškai, nutarta tą žemę parduoti ir sugrąžinti žmonėms pinigų, kurie sudėjo.

Čia reikia pažymėti, kad tą žemę tinkama tik kokiame dideliam apartamentiniam namui, viešbučiui su restoranu ir t. p.

J. J. Liudvinaitis, pirm.

308 E. Elm St., Linden, N. J.

MISIŲ ARMILIA DIDEJA

Pontifikalinis metraštis (1942 m.) praneša žinių iš bažnytinių sričių statistikos. 1941 m. kunigų misijonierių skaičius nuo 20,496 padidėjo iki 20,578. Brolių skaičius taip pat padidėjo misijose, bet seserų vienuolių skaičius sumažėjo. To priežastis yra nepaprastai sunkūs susisiekimai su misijomis karo metu.

Šventajam Pijui XII popiežiaujant, įkurta 70 naujų bažnytinių jurisdikcijų—28 rezidencinės vyskupijos ir 42 apaštališkos vikarijatos, prefektūros ir misijos. 35 valstybės turi savo atspovius Vatikanui.

Kardinolų kolegija turi tik 51 narį kardinolą. 19 vietų yra tušios.

PITTSBURGH, PA.

Padėka

Šv. Pranciškaus Seserų ir kun. J. V. Skripkus nuostabi dokoja visiems didžiajai gerbiameis klebonams, kurie labai norėdami kvietė savo gerus parapijiečius į pikniką ir patys atsilankė. Piknikas buvo liepos 26 dieną Seserų ūky. Gerai išdėję žmonių skaitlingai atsilankė; gi priežastis yra ta, kad pittsburghiečiai vieningai darbuojasi.

Gerb. kun. J. Misius, klebonas ir Dangu Zengimo parapijos, pastatė naują svetainę dėl Šv. Pranciškaus Vienuolyno pikniko. Atidarymo iškilmes atidėjo į kitą mėnesį.

Lithuanian Country Club rengėsi turėti pikniką liepos 26 d. bet ir jie atidėjo savo pikniką, norėdami paremti vienuolyną. Tadgi reiškiamieji jiems nuostabi padėka.

Nužemintai dėkojame visiems darbininkams, rėmėjams, geradariams ir visiems atsilankiusiems, nes kiekvieno atsilankymas yra užuojauta ir parama vienuolynui. Lai Gerasis Dievas gausiai atlygina visiems

Šv. Pranciškaus Seserų ir Kun. J. V. Skripkus

Laimėjimas

Laike pikniko \$25.00 Defense Bond laimėjo ponis B. Jeznien, 6690 Frankstown Ave. E. E. Pittsburgh. Laimėjimo numeris 181. Traukėjas buvo Juozukas Bartinikas, 5 metų amžiaus vaikutis.

Kun. J. V. S.

A. L. K. STUDENTŲ SEIMAS RUGP. 1-2

Centro valdyba nutarė Amerikos "Lietuvių Katalikų Studentų" ir Profesionalių Sąjungos seimą šiais metais šaukti rugpjūčio (August) 1 ir 2 d.

Seimas eis International House rūmuose, 1414 E. 59 St., Chicagoje, Ill.

Seimas bus pradėtas šeštadienį, rugpjūčio 1 d., iškilmingomis mišiomis. Tą pat dieną po pietų bus profesionalų posėdis. Vakare bus specialioji programa.

Rytojaus dieną bus bendras posėdis, kuriame bus įvairūs pranešimai, rinkiniai ir tt. Po pietų įvyks trečiasis posėdis su Centro Valdybos raportais (įteikti raštu), rezoliucijomis, rinkimais.

Centro Valdyba

Petronėlė Lamsargienė

Užlaikau visokių vaistų nuo rožės, laiszuotų (ronuotų) kojų ir nuo kaučių gelimo. Taipgi turėsi Galingą Gydymo Moat nuo Reumatizmo. Kurie turite kokius nervųkumus, kreipkitės, duosiu gerą patarimą ir būsit patenkinti.

PET. LAMSARGIENĖ

K. V. B. 1814 S. Water St., Philadelphia, Pa.

Seimininkės! Jeigu Jūs Norite Gaminį Gerus Valgius, Gėrimus ir Gerai Seimininkauti, Įsigykite Knygą

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIZIOREJIMAS

Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokius sriubas, mėsas, daržoves, kiaušienes, pyragus ir pyragėlius, pajus ir pudingas, šunis, duona, konervas, prezervus, paukštienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir alų; ir kiti naudingi patarimai.

Kaina Vienas Doleris

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ,

P. O. Box 32,

Wilkes-Barre, Pa.

SHENANDOAH, PA.

Parapijos Piknikas

Šv. Onos dienoje, liepos 26 d., Cuffo parke buvo Šv. Jurgio parapijos metinis piknikas. Žmonių, kaip ir praėjusiais metais, prisirinko labai daug. Žavėtasi dienos gražiu oru (į vakarų truputį palijo), gardžiais užkandžiais ir šaltais gėrimais. Visur nuotaika buvo pakilusi, linksmintasi ir dainuota daug lietuviškų dainų.

Geriosios moterėlės tą dieną gan gerai pasidarbavo. Pridera pagirti ir vyrus, kurie savo geru noru nemažai pasidarbavo prie parengimo šios pramogos.

Gerb. kun. klebonas ir visi parapijiečiai yra dėkingi už darbą pasidarbavusiems asmenims ir tiems, kurie kokių nors būdu paaukavo pikniko gerovei.

Iš Parapijos Jubilėjaus Knygos

Kalbant apie Šv. Jurgio parapijos praeitį, verti paminėti šie pirmieji faktai iš parapijos istorijos: pirmos vestuvės buvo 1891 m. balandžio 19 d., Jurgio Slavisko ir Onos Pačėsaitės; pirmas kūdikis pakrikštytas—Juozas Janaitis, 1891 m. balandžio 12 d.; pirmos laidotuvės—Jono Dzencevičiaus 1892 m. sausio 11 d. Parapijos pradžioje labai gyva buvo organizacinė ir kultūrinė veikla. Buvo apie 18 draugijų... Dabar randasi 16... 1888 m. įsteigusi Šv. Petro ir Povilo draugija turėjo apie 400 narių... Raulas

ZODELIS, KITAS APIE ATMINTINĄ KNYGĄ

(Tartum, Recenzija)

Pasidėkojant ilgametėi mūsų Katalikų Sąjungai, L. R. K. S. A.—nari, poniai Teofilai Smailytei Kigolienei (iš garsiojo Senadorio), tai ir pas mane atsirado tenykietis lietuvis Šv. Jurgio parapijos aukštinio jubilėjaus atmintinė knyga.

Dukart teko man, rašančiam šiuos žodžius, girdėti tenykščio klebono kun. Juozo Karaliaus, šio veikalo autoriaus pamokslą—jis kalbėjo taip, kaip, tartum, jis būtų buvęs tada šventu Jonu Aukšaburniu, graikų Demostenu, arba romėnų iškabinguoju Ciceronu. To dėliai, gavęs tą knygą, tuoj stverčiau skaityti jos turinį, visiškai pamiršęs tą, kad istoriniuose veikaluose svarbiausia ne beletristika—išsireikšmių grožė, bet istorinių žinių objektyvumas. Tačiau savo rožtu to veikalo turinį nestoka savo rūšies ir beletristikos. Tad, bendrai žvelmus, taip turinys, kaip ir atvaizdai toje knygoje yra... fine! Vienok būtų da geresnė, kad ji—toji knyga būtų pagaminta, kiek tas būtų galima, mažesnėje formoje, o storesnė, dėl paramkomo ją nešioti ir kad didžiulį grupinį atvaizdą visi asmenys būtų išvardinti.

Tačiau ar taip kalbėsime, ar kitaip, visvien toji šenadoriečių knyga yra gražus atmintinis veikalas.

K. V.

Philadelphia, Pa.

PRISIMENA LIETUVIUS...

Florence J. Harriman, buvusis Jungt. Amerikos Valstybių Ministras Norvegijai, parašė knygą "Mission to the North", kurioje mini ir lietuvius.

Aprašydamas kelionę iš Petaimo į Ameriką 1940 m. vasarą laivu "American Legion", kurioo grįžo ir daugelis lietuvių, Amerikos piliečių, ji taip kitko rašo:

"Kas visada paliks mūsų atmintyje, tai vakarai, kai lietuviai tautiškuose rūbuose, šviežiais jaunais balsais užtraukdavo ir parduodavo mums savo tautos dainas." Autorė toliau mini, kad Lietuvos laudies dainos padėjusios užmirti kelionės nepatogumus ir baimę. LKSB

RACINE, WISCONSIN

Bendri Piknikai

Racino Lietuvių Draugijų Bendro Komiteto suruoštas piknikas draugijų naudai birželio 28 dieną, Pierce Woods, labai gerai pavyko. Pelno \$103.10.

Dabar vėl yra ruošiamas antas piknikas šio paties draugijų bendro komiteto, kurio pelnas, kiek bus, skirsime dėl karo nukentėjusių lietuvių šelpimui. Piknikas bus rugpjūčio 2 dieną Pierce Woods, miesto parke, Pierce Blvd. ir Cleveland Ave. Taylor Ave. miesto busai priveža arti minimos vietos.

Varde bendro draugijų komiteto laikau už garbę kviešti visus vietinius lietuvių skaitlingai suvažiuoti rugpjūčio 2 d. į Pierce Woods, ten turėsime pri-taikintą programą. Vyrai nevedę prieš vedusius trauks virvę, moterims ir vaikams bus kitoki pritaikinti užsiėmimai parodyti savo gabumus ir laimėti dovanas. Žinokime, broliai ir seselės lietuviai, kad užsibaigus dabartiniam karui labai bus reikalinga didelė pagalba suvargusiems nuo karo lietuviams. Todėl vardu jų ir prašau lietuvių paramos. Dalyvaujantieji šiame piknike turės daug linksmumo ir atliks labdarybės uždavinį.

M. Kasparaitis

NEW BRITAIN, CONN.

Pranešimas Trilypio Išvažiavimo Reikalui

Šiuo pareiškiam, kad LRKSA, LDS ir LRKMS Connecticut apskrities metinis trilypis išvažiavimas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 16, 1942. Prasidės anksčiau popietį New Britain priemiesty, Barnesdale Schenectady Park.

Visos viršminėtų organizacijų kuopos yra kvietiamos dalyvauti bei prisidėti su programa. Kolonijose renkami skelbimai. Prašoma grąžinti neveliau, kaip rugpjūčio 2-ą, raštininkės-pa-nelės J. Janušonytės adresu, 10 Kelsey St., New Britain, Conn. Reikalui esant kreipkitės virš-pažymėtu adresu.

Visi klausykites vėlesnių pranešimų per radio (lietuvių vėdamą pusvalandį) iš stoties W. N. B. C., kuris yra vedamas sekmadieniais 15-ka minutų prieš vienuoliktą rytą ir tęsiasi 15-ka minutų po 11-kai.

Kadangi yra karo laikas ir visi užsiėmę darbais, tai nelaukite kvietimų laisvais bei lapeiais, viskas bus pranešta per radio, per "Garso" ir "Darbininką".

Nepamirškite paprašyti gerojo Dievulio, kad duos gražų orą visiems suvažiuoti, pasimatyti bei pasidalinti savo pergyventais nuotikiais bei išpūdžiais.

Tad nepamirškime rugpjūčio 16-tos. Lai visi keliai veda į gražų New Britain priemiestį, kurį puošia graži gamta.

Kviečia Rengimo Komiteta

A. A. VYSK. KUKTOS DEKINGUMO ŽODŽIAI

Kada dabar spauda pranešė, kad vyskupas Juozas Kukta jau mirė, tai man prisiminė tas, kad kai 1933 m. buvo minimas vienas iš jo jubiliejų, tai man kartą mūza padiktavo lietuviškai ir lenkiškai jo pagarbai eilėraštį, bei kada jau tie kūriniai tapo išspausdinti ir iškarpos su jais pasiūnčiau jam, tai jis, i-vertindamas tą, atsiuntė savo paveikslą ir tokio turinio padėkos laišku:

Aukštai Gerbiamašai Pone,

Prisijustas man šiomis dienomis Tamsos gražus pasveikini-mas yra tuo reikšmingas, kad parodo jog idėja žmonių gyvenime visgi ima viršyti, nors pasaulis ir labai būtų sumateriali-zijęs. Jog Tamsa panorėjai mane pasveikinti ne dėlko kito, kaip tik dėl vienos idėjos mus vienas kito ir nepažįstančių jun-giančių. O tas žmogui priduo-da dvasios veikti ir pergalėti sunkybės.

Taigi nuostirdžiai dėkoju Tams-tai už gražų ir palankų man sveikinimą ir prisijustas dovanė-lės (iškarpos—mano pastaba) ir vienkartį siūnčiu Tamstai savo at-vaizdą atminimui.

Prie šios gi progos Tamstą sveikinu ir laimiu.

Kašedorių Vyskupas

K. V.

Birželio 23, 1942, įsteigta Lat-vian World Alliance (Latvių Pasaulio Susivienymas) New York. Demokratinė Amerika yra tinkamiausia vieta dėl šios or-ganizacijos.

Mažesnės grupės latvių gyvena Kanadoje, Pietų Amerikoje, Kinijoje, Australijoje ir taip pat Pietų Afrikoje.

Amerikoje gyvena daug žmonių ir įvairių tautų. Tarp jų randa-si 100,000 latvių.

A Story of War—And War Bonds

I GAVE A MAN!

Will you give at least 10% of your pay in War Bonds?

This new color poster, which soon will be used in all parts of the country to promote the sale of War Bonds and Stamps, is one of four recently created to emphasize new themes in the War Bond

ZYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

"Garso" administracija pasiūlo įsigyti už nupigintas kainas gražią išleistą, tvirtą ir patogią maldaknygę.

"ANOLAS SARGAS", juodais aparais (originalė kaina \$1.50)\$1.00

"DANGAUS ZVAIGZDUTE", juodais aparais (originalė kaina \$1.50).....\$1.00

"MALDŲ VAINIKELIS" (originalė kaina 70c.)50

"MALDŲ RINKINELIS", juodais aparais40

Melskimės iš Lietuviškos maldaknygės!

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32,

Wilkes-Barre, Penna.

LRCA PLANNING YOUTH PROGRAM

53 CONVENTION ADOPTS RESOLUTIONS AND APPOINTS YOUTH COMMITTEE

The youth of today, the man of tomorrow is drawing the attention not only of Uncle Sam, but also the notice of all fraternal organizations.

All organizations realize that the life of existence of their organizations is in getting the young people to become members.

Today our problems are getting more and more difficult in getting these young people to become members, so we must turn to the men and women in their thirties, or family heads and those in their teens for our new members.

The "cream of the crop" is being called to the colors to defend democracy, to fight for the liberties of all suppressed peoples. Back here at home, we must have faith in this youth that is leaving home and beloved ones and be prepared for them when they return.

We must have something in the LRCA that will attract them to become members.

We must have more than insurance to sell to them. We must make fraternalism as our main issue and use this as our strongest selling point. Twenty five years ago when our youth was leaving for World War No. I duties, the difficulties were not as difficult as we find them today.

We still had many thousands of those who came over from our Fatherland Lithuania to carry on the work in Lithuanian organizations.

Today many of these have been called to the Great Beyond and it is for the veterans of World War No. I and their helpmates the first generation of American born Lithuanians to carry on.

It's their problem. The future of the LRCA is in their hands. How well they do their work, will be known by the results obtained. We don't expect the second or third generation of American born Lithuanians to read or speak the Lithuanian language as well as the earlier Lithuanians, but we can pass on to them the traditions, customs, and all that was dear to the earlier Lithuanian.

The LRCA as the largest Lithuanian Catholic organization in the good old USA should adopt the leadership, work out a program, that would attract our youth.

A beginning was made at the 53 convention held recently at Hartford, Conn. by appointing a Youth Committee, and adopting resolutions pertaining to a youth program.

Immediately after appointment this committee, whose members are George C. Venslovas, Cleveland, O.; Rev. A. E. Gradeckis, New Haven, Conn.; Ed. (Sites) Jasaitis, Pittston, Pa.; Fr. Katilius, Hartford, Ct.; Genevieve Kupstas, Kingston, Pa., met, elected George C. Venslovas chairman, and made preliminary plans of the duties of each committee member.

During these hot summer months, these preliminary plans will be "frozen" in committee with occasional notice in the "Garsas", but as cool weather approaches, this committee hopes to have some thing to offer to the membership of the LRCA that will be beneficial not only to the organization but to all Lithuanians, and in the meantime while our boys and girls are being called to serve Uncle Sam, let's keep on smiling.

George C. Venslovas

Ally of hers. It is particularly important that Great Britain make no concessions, that are not essential to victory over the Germans, in eastern Europe. This is true even of the three Baltic States, Estonia, Latvia and Lithuania. A great deal of direct and indirect argumentation has been going on with a view to persuading the British Government to recognize the de jure sovereignty of Russia over these States. Apart from the immense advantage Hitler would derive by being able to declare himself the liberator of these, and therefore of other small nations and the true defender of their independence; apart from the loss of self fame which England would suffer by sacrificing a principle that was upheld by the Allies and associated Powers in the last war and has been proclaimed by the Allies in this war: apart from all this, no one can tell what frontiers, even of the smallest and seemingly weakest States, will be in the interest of England and most favorable to the balance of power, because the condition of Eastern Europe as it will be at the end of this war is unpredictable.

And what is to be the future status of the Baltic Sea? Shall the command of the Baltic fall to Poland, Russia or Germany? Or shall there be a balance of power in the Baltic to the exclusion of Germany? The latter is clearly preferable. But it can only be achieved if not only Russia and Poland, but all the Baltic States take part, with Great Britain holding the balance (she should, as a result of this war, have permanent access to the Baltic as well as to the Black Sea).

When the time to negotiate a general peace has come it will be necessary to compromise on various issues. In Eastern Europe, especially, much, indeed most, will be decided by whatever Power has prevailed and is on the spot, although it is possible that all belligerents will be so weakened that non-belligerents will have a great deal to say. The Middle Zone cannot exist, no matter how great its cohesion, in a state of conflict with Germany and Russia. It must choose between the two—and there can be no doubt what the choice ought to be. It must, while avoiding conflict with Germany as far as possible, remain on good terms or perhaps even in a condition of semi-alliance with Russia. But such a condition presupposes the complete independence of the Powers making up the Middle Zone—including the Baltic States. If

NURSE, WHO ESCAPED JAPS, IS HONORED

BISHOP HAFEY PAYS TRIBUTE TO ENSIGN BERNATITUS—NAVY SENDS REPRESENTATIVE TO TESTIMONIAL

Exeter turned out in large numbers yesterday (July 21) to honor Ensign Ann A. Bernatitus, U. S. Naval nurse, who is the only one of her corps to escape from the Philippines after the islands fell to the Japs. Flags were displayed all day. A capacity crowd attended the testimonial dinner at the high school last night. Throngs lined the sidewalks of Wyoming avenue as the motorcade, led by the high school band, proceeded from the rectory of St. John's Polish Church, where she, the guests, and the committee assembled, to the high school where the activities were conducted.

In a brief address, which she gave at the dinner, she urged that we carry on in spite of short rations and sacrifices, to final victory. She said: "I have not killed any Japs, destroyed any enemy planes or vessels, but I understand the horrors and suffering endured by the people of the Philippines." She expressed a solicitude for the safety of the heroes and heroines who are in the Philippines, and asked that prayers be offered for their safety. Soldiers and nurses there are giving their pay for bonds and stamps. She stated a desire to be on the first vessel to return to the Far Eastern islands.

Bishop Sees Women Playing Part

Delivering the principal address Most Reverend William J. Hafey, Catholic bishop of the Scranton Diocese, designated last night "a night of nights". Out of the activities, he said, let there be good come to the nation. The dominating thought of every American is a victory of peace conforming to the rights of God, His Excellency declared. Paying a tribute to women, the bishop said: "Somewhere in the breast of woman is the kind of peace that the world wants." Mothers must give to children the kind of things everyone wants, he continued. He denied that material

they are compelled to regard Russia as a menace instead of a safeguard, they will at once begin to compound with Germany, and if one loses its independence, then the others will fear the loss of theirs—and will turn to Germany... L. I. B.

things alone are necessary for victory. "That nation will win the war whose mothers impart to their children the things that are of God and democracy. For his message of the evening, he offered: "All human beings are brothers and sisters in the family of God; that is unity." "No nation whose heart and mind are of the pattern of God can be conquered." Listen carefully, he asked, to the word of the Pope, to be given about the middle of August, which will help the world build a lasting peace.

Delegated by the Naval Department to attend the testimonial, Lieutenant Commander C. D. Parks, Avoca, who is stationed in Philadelphia, told Ensign Bernatitus that she had fulfilled every requirement asked of her. The Navy, he said, was proud to have her in the service.

Judge Fine's Warning

In his talk, Judge John S. Fine stated that today we breathe the spirit of 1776, of Gettysburg, and Argonne. We must harden ourselves to the sacrifices awaiting us, he warned. No sympathy, he said, should be given to saboteurs, nor should we give any heed to foreign propaganda. He advised that we keep faith with the leaders of our defense forces. Quoting from the Declaration of Independence, the judge reminded the audience that in this war also, "We pledge our lives, our fortunes, and our sacred honor." Finally, we must be humble in victory, strive for a peace without rancor, and bitterness; a peace of dignity and the brotherhood of man, he concluded.

Senator Leo C. Mundy, Wilkes-Barre, said to Ensign Bernatitus that she no longer belonged to Exeter. For her achievements, she belonged to the nation. "Go forth to do the great things that you have started," the Senator counseled, "and increase the effort to accomplish the noble aim for which we are striving. Excite every effort to maintain our Constitutional rights," he declared.

Each of the speakers paid a high tribute to Mrs. Margaret Bernatitus, mother of the noted nurse.

Presented With Watch

Presentation of a watch to Ensign Bernatitus was made by John Hudak, chairman. A bouquet was given her by the North Italian-American Citizens' Club. To her mother, Carmen de Florist, sent a bouquet.

Letters and telegrams were received from Governor Arthur H. James, Congressman Thomas B. Miller, Lieutenant Commander Bernard J. Kelly, State Treasurer C. Harold Wagner, and Private James Santini.

Invocation was given by Monsignor P. J. Boland of the St. John's Evangelist parish, Pittston; benediction by Rev. J. L. Golden, St. Cecilia's parish, Exeter. Burgess Stephen Skrinak gave the address of welcome. Remarks were given in Lithuanian by Rev. J. Kasakaitis, pastor of St. Casimir's Church, Pittston, of which Miss Bernatitus is a member; and by Supervisor Principal John B. Campbell. Con McCole gave humorous as well as serious remarks. Solos were given by Jackie Krulick, Mary Frances Welsh, Margaret Dupak. The song leader was Alfred Stratton; pianist, Miss Ann Davala. Music was by the Melody Boys under Andrew Tocheny, Jr. Under the direction of Adrian Pecl, the Exeter High School Band played several selections.

SPORTS

By: S. L. BERKAMPAS

A THUMPING MITTSTER

Boxing fans will recall when Georgie Saunders from Miners Mills met Johnny Alberts of Avoca on one past undercard at the Armory A. C., in Wilkes-Barre. The local boy was the underdog and was regarded as a soft touch for the lad who once fought Jimmy Braddock, but Saunders knocked the dope bucket for a loop and came through in surprising fashion. He outpointed and outfought the Avoca pug to win the acclaim of the crowd. Lest you forget, Alberts has a ten-round decision to his credit over Tony Galento.

NEW UMPIRE IN EASTERN LOOP

Working several home games of the Wilkes-Barre Barons, Al. Yasitas, a newcomer on the staff of Eastern League umpires, has looked good performing his stuff behind the plate and on the bases. Al is steadily climbing among the indicator holders, having come up from the Interstate League.

STREAK STOPPED

First Baseman Eddie Waitkus, of Los Angeles in the Pacific Coast League failed to hit against San Diego in a game recently after running his string to 24 games, during which he belted a .382 clip.

AT TRAINING STATION

Leonard J. Orbus, of Ashley, Pa., is attending a Naval Hospital Corpsman School. He recently completed his recruit training at the Newport R. I. station.

Orbus, a Naval Reservist, is a graduate of Ashley High School and was selected an all-scholastic end in football. He is the son of Mr. and Mrs. Joseph Orbus.

HOLY TRINITY RECREATION CENTER NOTES

In a reversal of second-half activities teams in the Monday night Mixed League are finding the law of averages changed.

The Coast Guards who finished last in the initial half are at present on top with four other teams having a hold on second place and anxious to go ahead.

In last week's games, the three keggers who carried off honors in the high scores were Bill Dovedytis getting 164, Al. Misavage 158 and Rev. A. Zukauskas hitting a 155.

For the girls, Alice Solinsky shared a 140 score with Agnes Yaskus netting 136 and Fritzie Gates, 132.

ACTIVITIES OF NEWARK, N. J. COUNCIL 29, KNIGHTS OF LITHUANIA

First and second degree ritual and installations took place after the July 19th council meeting. Those who took the first degree were Adele Satkus and Charles Stroliis. Second degree honors were conferred upon Anthony Adamaitis, Stanley Arbus, Emily Budalis, Frank Galauskas, Rich-

ard Lelashus, Stanley Mockus, and Joseph Remieks. It is with pride that we mention that one of our members, William Paukštaitis of Nutley, has been promoted to a second lieutenant in the Army. Heartiest congratulations from the council Bill.

Our entertainment committee is busy at work, mapping out a program of outdoor activities for the summer months. With the gasoline rationing affecting our traveling great distances by car, the committee is planning a few surprise affairs which can easily be reached by bus, for which they deserve praise from the council.

ENGLAND INTERESTED IN SURVIVAL OF SMALL NATIONS

(THE NINETEENTH CENTURY AND AFTER)

June, 1942.

"She (Russia) may, as the result of the present war, continue to shift her center of gravity, as it were, eastwards and become mainly an Asiatic Power, although as her claim to the Baltic States has shown, she is, at the moment, resolved to extend her frontiers westward, though less, apparently, for economic or political reasons, than to have a glacis against the Germans. Russia, it would seem, regards the Middle Zone, from the Baltic to the Yugoslav border, partly as a future glacis and partly as a group of buffer states against Germany. In the event of a decisive Russian victory, these buffer states, especially Poland, would be in danger of becoming Russian dependencies. The transfer of populations has been characteristic of Russian domestic policy under Stalin, as of German policy under Hitler. The eastern Karelians were deported en masse in the 'twenties. Vast deportations of Poles and Polish Ukrainians were carried out after the Russian invasion of Poland in 1939. The Germans transferred the German Balts back to Germany and to Poland and systematically deported Poles from western to eastern Poland. The Russian deportations and executions in Poland and in the Baltic States were carried out entirely for social and political reasons. They deported Poles not as members of the aristocracy and as capable rulers. The balance of power can only be overturned by one or more of the great Powers—the small Powers have every interest in preserving the balance. That lawyers, politicians and almost all who played a permanent part in the national life.

There is a common, but mistaken, belief that allies in war must be allies for ever. It has not always been so in the past and will not always be so in the future.

But this imperishable service which Russia has done to Great Britain, her Empire, and the Allied cause should not lead Great Britain to make concessions that are not a necessity to any of her Allies, whether to the United States or to Russia.

England has an interest in the survival of the small nations of Europe, not merely for idealistic reasons, but because every small nation in Europe is a potential ally and can play its part in maintaining the balance of power. To maintain that balance a sustained effort of constant adjustment is needed, a process to which great Powers are not very amenable. Indeed, that small Powers exist in Europe, as well as great, is itself conducive to a state of balance. There is a widespread belief that small Powers are always a cause of trouble, but the experience of the last few centuries shows that trouble has usually been started by the great Powers, even if small Powers have sometimes provided the excuse. A European continent made up entirely of small Powers would be much more peaceful than the Europe of yesterday, today and tomorrow. The balance of power can only be overturned by one or more of the great Powers—the small Powers have every interest in preserving the balance. That lawyers, politicians and almost all who played a permanent part in the national life.

War Bonds Guard Home Front

This new color poster, which can be seen throughout the United States, emphasizes a new theme in the War Bonds sales campaign. The present goal of the Nation wide drive is to persuade all citizens to invest 10 percent of income in War Bonds and Stamps.

U.S. Treasury Dept. 7-20-42

VIETINĖS ŽINIOS

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Antradienį, liepos 28-tą, Wilkes-Barre, Pa., įvyko gausus metinis Kunigų Vienybės Seimas.

Dalyvavo iš artimų ir tolimų provincijų atstovai. Gausią reprezentaciją turėjo rytinės provincijos, taipgi tolimoji Chicago atsiuntė savo atstovus.

Seimas prasidėjo iškilmingomis Mišiomis Švenč. Trejybės bažnyčioje. Mišias celebravo vietos klebonas kun. J. K. Miliauskas, diakonu buvo kun. V. A. Simkonis iš Wanamie, subdiakonu — kun. J. Savulis iš Duryea, ceremonijų vedėjas — kun. J. Auruškevičius iš Eynon. Pritaikintą pamokslą pasakė misijonierius kun. J. Kidykas, S. J.

Vargonais grojo muz. Bronis Voveris iš Pittstono ir dirigavo chorui. Nors choras buvo neperdidžiausias,

vienok iš rinktinių balsų, tad giedojimas buvo žavėjantis. Garbė muz. J. Stulgaičiui, kad jis taip trumpu laiku sudarė tokį šaunų chorą iš vietinių ir svečių choristų. Daugiausia svečių choristų buvo iš Pittstono.

Po pamaldų, visi kunigai nuvyko į Redington'o viešbutį posėdžiauti.

Kunigų Vienybė yra Amerikos lietuvių katalikų vadovybė netik religiniuose, bet ir tautiniuose reikaluose. Ji turi didelių nuopelnus Lietuvos žmonių, nukentėjusių dėl okupacijų ir karo, šelpime. Jos rūpesčiu ir pastangomis išgautos gausios sumos iš Amerikos vyskupų ir panaudotos Lietuvos žmonių šelpimui.

Tikimės, kad neužilgo galėsime paduoti visuomenei svarbesnius Kunigų Vienybės seimo nutarimus ir rezoliucijas.

RUGPIUČIO-AUGUST 16-TĄ ROCKY GLEN PARKE TURĖSIME DIDELĮ IŠVAŽIAVIMĄ

RENGIA LRKSA KETVIRTOJI APSKRITIS

Sekmadienį, rugpiučio 16-tą, visiems Wyoming Klono ir apilinkinių lietuviams gerai žinomame Rocky Glen Parke bus didelis LRKSA 4-tos apskrities išvažiavimas.

Rengėjai rūpinasi sudaryti patrauklią programą. Bus garsių kalbėtojų ir įžymių svečių.

Be to parke yra įvairiausių žaislų dideliems ir mažiems.

KINGSTON

SV. MARIJOS PARAPIJOS PIKNIKAS

Sekmadienį, rugpiučio 9-tą, Kernbrook parke įvyks Sv. Marijos parapijos piknikas.

Į pikniką kviečiami vietiniai ir kitų parapijų žmonės. Bus galimybės laimėti vertingas dovanas, kaip U. S. karo bonus 50 ir 25 dolerių vertės, puikią kaldrą ir kitas dovanas.

Klebonas kun. J. V. Inčiūra su padėjėjais energingai darbuojasi, kad piknikas pasisektų visiems žvilgančiai.

PITTSTON

J. KIZIS KANDIDATAS KOMANDIERIAUS VIETON

Jurgis Kizis, gyv. 48 Wood St., Pittston, yra kandidatas Amerikos Legijono John D. Stark posto komandieriaus vieton.

J. Kizis 14 mėnesių tarnavo Prancūzijoje, dalyvaudamas Soissons ir Chateau Thierry kautynėse. Tris kartus buvo sužeistas ir devykis kartus operuotas išėjimui išpranėliu iš jo kūno dūlių.

Armijon įstojo balandžio mėnesį, 1917, garbingai palikusios sausio mėn., 1919.

Seržantas J. Kizis yra vedęs, turi tris sūnus iš kurių du tarnauja Dėdės Samo kariuomenėje. Jis yra Veterans of Foreign

Wars, Amerikos Legijono ir D. V. A. of Luzerne apskrities narys.

Pasifikuosavęs iš kariuomenės jis gavo poziciją Pennsylvania valstijos policijoje, vėliau majoro W. H. Gillespie buvo paskirtas prie Pittstono policijos departamento. Dabar jis dirba Department of Public Assistance Pittstono ofise.

EYNON, PENNA.

Sv. Marijos Parapijos Pramoga

Sv. Marijos parapija, Eynon, Pa., rengia šokių ir party rugpiučio pirmą (August 1) bažnytinėje salėje. Kun. J. A. Aruškevičius yra garbės puirmininkas; pirmininkė Elena Rinkevičiūtė, jos padėjėja Matilda Galgauskaitė. M. G.

MIRE

A. a. Juozas Rudkūnas, 29 metų, liepos 24-tą žuvo Volpe anglies kompanijos kasykloje, Inkerman. Vėlonis yra gyvenęs Pittstone, bet du metai atgal persikraustęs į Forest City, Pa. Palaidotas liepos 26-tą iš Sv. Antano bažnyčios parapijos kapuose. Paliko žmoną, dukteris Leoną ir Barbora, brolius Joną ir Mykolą tarnaujantį U. S. kariuomenėje, Camp Polk, La., ir seserį Mrs. O. Tompkins, Hancock, N. Y.

DIDELIS BARGENAS

LRK SUSIVIENYMAS PARDUODA NAMĄ

2322-2324 Jackson St., Scranton, Pa.

Dubeltavas namas, su dviem mažais krautuvės kambariais. Galima pirkti su mažu depozitu. Balansas galima išmokėti mėnesiniais mokėjimais. Puikios sąlygos.

Interesuoti rašykite, arba kreipkitės į

L. R. C. A. OF AMERICA HOME OFFICE

73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

DIDYSIS METINIS LRKSA 4-TOS APSKRITIES

IŠVAŽIAVIMAS

SEKMADIENI

Rugpiučio-August 16, 1942

ROCKY GLEN PARKE

SU ĮVAIRIA DAINŲ IR MUZIKOS PROGRAMA. RENGĖJŲ STANDOS SU VALGIAIS IR GERIMAIS. ĮŽANGA VELTUI. PRIVAŽIAVIMAS LAUREL LINIJA IR SAVOMIS MAŠINOMIS. PARKE ĮVAIRŲS ĮRENGIMAI IR ŽAISLAI SUAUGUSIEMS, JAUNIEMS IR SENIEMS.

Užkviečia RENGIMO KOMITETAS

“VILNIUS NIEKUMET NEBUVĖS LIETUVOS SOSTINE”--TVIRTINA LENKŲ ŽURNALISTAS

Londonė išeinantis savaitraštis “Tablet” gegužės 16 dienos numeryje idėjo lenkų žurnalisto Stanislaw Mackiewicz straipsnį “Lithuania: an Outpost of Catholic Europe”.

Savo pastaboje savaitraštis nurodo, kad šio straipsnio autorius yra lietuvių kilmės lenkas (a Pole of Lithuanian descent), buvęs didelio (great) konservatyvaus laikraščio “Slowo” redaktorius Vilniuje.

Straipsnio pradžioje autorius pažymi, kad 1939 m. spalio mėn. Sovietų Sąjungai pareikalavo Lietuvą įsileisti Raudonosios Armijos įgulas į savo teritoriją ir mainais gavusi Sovietų okupuotą Lenkijos miestą Vilnių. Po Prancūzijos žlugimo 1940 metais bolševikai okupavo visą Lietuvą ir inkorporavo į Sovietų Sąjungą.

Nors Sovietai ir pravedė žinomos rūšies plebiscitą, bet jų paduoti skaitmenys negali būti rimtai traktuojami dėl dviejų lietuvių būdo ypatybių. Pirmiausia, jie yra karšti katalikai; antra, jie yra ūkininkų tauta, arba kile iš ūkininkų, labai prisirišę prie individualinės nesusavybės.

Lietuva yra grynai žemės ūkio kraštas, jos ūkininkai yra, palyginti, pasiturintys, todėl pagal Sovietų terminologiją devyniasdešimt nuosimėjų gyventojų turi būti laikomi “proletariato priešais”, ir

“galimi kontrarevoliucionieriai”. Bolševikų agitatoriai, kurie karts nuo karto turėjo pasisekimo neturtinguose Baltarusijos ar Lenkijos kaimuose, neišdriso net pasirodyti pasiturinčiuose Lietuvos kaimuose.

Toliau p. Mackiewicz prabėgom pamini, kad Anglijoje, Amerikoje, Šveicarijoje ir prie Sv. Sosto Lietuvos ministrai dar pripažįstami, nors p. Lozoraitis Romoje gyvenęs kaip privatus asmuo. Visi tie ministrai kaip valstybės galvą tebeprapažįsta Smetoną.

Šiaip lietuvių tiki į angliamerikiečių pergale ir ant to bazuoja savo politines kalkuliacijas.

Lietuvių, lenkų, latvių ir estų teritoriją, kurią vokiečiai užkariavo pradedant 1941 metų birželio mėn., pavadinu “Ostland”. Kas esą bent kiek apspazinęs su istorija, tuojau pastebėsias, kad tai esąs plotas Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos Zigmanto Augusto (Jogailaičio) viešpatavimo laikais (1548-1572).

Toliau Mackiewicz nurodo, kad esą vokiečiai favorizuoja lietuvių prieš lenkus. Per pirmąjį Pasaulinį Karą esą vokiečiai Vilniuje ir Kaune spaudė lenkus, bet favorizavę lietuvių. Vokiečiai buvusi pirmoji, kuri Vilnių, grynai lenkišką miestą, priskyrusi prie etnografinės Lietuvos ploto. Tas pat esą daroma ir dabar. Vokiečiai, girdi, ir dabar e-

są agituoja lietuvių prieš lenkus ir sako, kad ir jie esą gali save skaityti “valdovų tauta”.

Labai savotiškai Mackiewicz nušviečia Vilniaus ginčą, kuris esąs sunkiai suprantamas užsieniečiams. Šitas sunkumas kyla iš terminologinio nesusipratimo, būtent, būk tai Vilnius buvęs Lietuvos sostinė nuo keturiolikto šimtmečio iki Lenkijos - Lietuvos Respublikos padalinimo aštuonioliktam šimtmečiui. Tas esą ir veda lietuvių reikalaujanti, kad Vilnius būtų valstybės sostinė ir šiandien. Jo žodžiais tariant: “Faktas esąs, kad Gedimino dinastijos sukurtoji trylikimta, keturiolikimta ir penkiolikimta šimtmetį Lietuvos vardu valstybė ir galutinai inkorporuota į Lenkiją 1569 metais, niekumet nebuvo etnografiniai ar lingvistiniai lietuvių šalis.

Gedimino dinastijos Lietuva susidėjo arba iš etnografiniai lietuviškų, arba etnografiškai gudiškų plotų, ir Vilnius niekumet nepriklausė prie etnografinės Lietuvos. Ir kaip tik priešingai, kada po Gedimino mirties, keturiolikimta šimtmečiui, Lietuva buvo padalinta tarp jo dviejų sūnų, Kęstutis ir Algirdas, pirmasis gavo lietuvių plotus, o antrasis baltgudių. Kęstutis savo sostinę įkūrė Trakuose, o Algirdas Vilniuje.”

Iš to, kad Kęstutis savo sostinę padaręs Trakuose, Mackiewicz mėgino išvesti, kad Vilnius niekumet nebuvo Lietuvos sostinė, bet jis “užmiršta” paminėti, kad Trakai nuo Vilniaus yra vos keli kilometrai ir kad Trakai, panašiai kaip ir Vilnius, būr - Lenkijos okupuoti. Jei-

gu jau Vilnius niekumet nebuvo etnografinės Lietuvos sostinė, tai kodėl patys lenkai 1920 metais iš Lietuvos atplėstą Vilniaus sritį pavadinu “Vidurinė Lietuva” (Litwa Srodkowa). Pagaliau paties Mackiewicz argumentas, kad Kęstutis savo sostinę pasirinko arti prie Vilniaus esančius Trakus kaip tik ir rodo, kad Vilnius visais laikais buvo Lietuvos centras.

Mackiewicz savo straipsnyje sako, kad po susijungimo su Lenkija lietuviai laisva valia priėmė lenkų kalbą, kultūrą ir pradėję jausti lenkišką patriotizmą. Aštuoniolikto šimtmečio gale ir taip pat per visą devynioliktą šimtmetį Kaunas, Vilnius ir Minskas visiems stebėtojams atrodė tiek lenkiškas kiek ir pati Varšuva.

Lietuvių valstybė kaip ji egzistavo tarp 1918 ir 1940 metų, anot Mackiewicz, negalinti būti laikoma įpėdinė senosios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos, nes ji apėmė grynai etnografinės Lietuvos ribas, kurios visomet, kaip trylikimta šimtmečiui, taip lygiai kaip ir šiandien, teapėmė tiksliai laibai mažą dalį Didžiosios Kunigaikštijos teritorijos, į kurią neįėjo net Vilnius.

Straipsnį baigdamas Mackiewicz pažymi, kad Vilnius esąs ne tik lenkiškas miestas, bet tai esanti lenkiško patriotizmo šventovė. Maršalas Pilsudskis paliepęs savo širdį palaidoti Vilniaus karo kapinėse. Det vis tik lenkų-lietuvių ginčas dėl Vilniaus esąs žymiai žemesnės vertės klausimas lyginant su nepriklausomos Lietuvos klausimu.

L. G. K. S. R.

JAPONAI KANKINA AMERIKIEČIUS. NELAISVIUS

Otto Tolischus Irgi Perėjo Japonų Tortūras

Associated Press korespondentai surinko ir paskelbė žinias, kaip japonai apsieina su suimtais amerikiečiais.

Karui prasidėjus japonai savo kontroliuojamose teritorijose suėmė visus amerikiečius, laikraščių korespondentus ir reporterius. Kai kurie iš tų korespondentų jau yra išstrūkę iš japonų nagų ir jie paduoda savo pergyvenimus. Kai kurie iš jų yra perėję baisias tortūras. Japonai išdaužė jiems dantis, smaugė jų pačių kaklaryšiais versdami prisipažinti prie šnipinėjimo ir kitų nepadarytų nusikaltimų.

Tarp tokių kankinių randasi garsus dienraščio “The New York Times” korespondentas kilęs iš Mažosios Lietuvos lietuvis Otto Tolischus, paskutiniu laiku buvęs korespondentu Tokio. Jį japonai irgi apkaltinę šnipinėjimu. Egzekutoriai priverė jį sėdėti japonų pa-pročių sulenktomis kojomis iki iš jo kojų atsivėrė kraujas. Jį taipgi mušė veidan ir dalinai prismaugė.

